

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici

În temeiul art. 33 alin.(1) din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.141-150, art.252), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

Prim-ministru

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul mediului

Sergiu LAZARENCO

Ministerul agriculturii și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

REGULAMENTUL

privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici

Prezentul Regulament:

- transpune parțial (transpune art. 1, art. 2 alin. (1), art. 3 pct. 2 - 11, art. 4 alin. (1) - (3) lit. (a) și (d), art. 5 alin. (1) lit. (a), alin. (2) - (4), art. 6 alin. (1) - (5), art. 8 alin. (1) - (5), art. 9 alin. (1) - (2), art. 14, art. 15, Anexele I - V) Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 344 din 17 decembrie 2016 (CELEX: 32016L2284), așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 a Comisiei din 27 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind metodologia de raportare a prognozelor de emisii de anumiți poluanți atmosferici;

- transpune parțial (transpune art. 1, Anexa) Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522 a Comisiei din 11 octombrie 2018 de stabilire a unui format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 256 din 12 octombrie 2018 (CELEX: 32018D1522).

I. DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1

Scopul, obiectivele și domeniul de aplicare

1. Scopul prezentului Regulament constă în instituirea cadrului juridic de reglementare privind atingerea nivelurilor de calitate a aerului atmosferic prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor atmosferice antropice pentru diminuarea riscurilor asupra sănătății umane și mediului.

2. Prezentul Regulament stabilește:

1) cerințele privind monitorizarea, inventarierea și raportarea emisiilor de poluanți atmosferici, specificați la subpct.2), către Secretariatul Convenției asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi (în continuare - Convenția LRTAP), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 399/1995;

2) angajamentele naționale de reducere a emisiilor atmosferice antropice de dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x), compuși organici volatili nemetanici (COV_{nm}), amoniac (NH₃) și particule fine în suspensie (PM_{2,5});

3) conținutul și structura Programului național de control al poluării atmosferice (în continuare - PNCPA);

4) metodologiile pentru pregătirea și actualizarea inventarului național al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, a prognozelor naționale a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici și a rapoartelor informative de inventariere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici;

5) indicatorii opționali pentru monitorizarea impactului poluării atmosferice.

3. Prevederile Regulamentului contribuie la:

1) realizarea obiectivelor privind calitatea aerului atmosferic stabilite în Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic;

2) conformarea la obiectivele pe termen lung ale Uniunii Europene, precum și evaluarea progreselor acestora pentru a atinge niveluri de calitate a aerului în conformitate cu orientările privind calitatea aerului stabilite de Organizația Mondială a Sănătății;

3) implementarea angajamentelor asumate în cadrul convențiilor și acordurilor internaționale, la care Republica Moldova este parte;

4) crearea unei sinergii mai eficiente între politica națională privind calitatea aerului și alte politici naționale relevante.

4. Prezentul Regulament stabilește prevederi referitoare la monitorizarea și inventarierea emisiilor de anumiți poluanți atmosferici prevăzuți în anexa nr.1, din toate sursele de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, precum și prevederi cu privire la reducerea emisiilor pentru poluanții specificați în anexa nr.2.

Secțiunea a 2-a

Definiții

5. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

autoritatea competentă – autoritatea/instituția publică responsabilă de monitorizarea și evaluarea calității aerului atmosferic;

angajament național de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici - obligația de a reduce emisiile unei substanțe poluante, stabilind reducerea minimă a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici ce trebuie atinsă în anul calendaristic țintă, exprimată ca procent din totalul emisiilor de anumiți poluanți atmosferici eliberate în anul de referință (2020);

ciclu de aterizare și decolare - ciclul care include rularea la sol la plecare și la sosire, decolarea, ascensiunea, apropierea, aterizarea și toate celelalte activități de aviație care se desfășoară la o altitudine sub 3 000 de picioare (914 m);

compuși organici volatili nemetanici (COVnm) - toți compușii organici, alții decât metanul, care pot produce oxidanți fotochimici printr-o reacție cu oxizii de azot, în prezența luminii solare;

dioxid de sulf (SO₂) - toți compușii sulfului exprimați ca dioxid de sulf, inclusiv trioxid de sulf (SO₃), acid sulfuric (H₂SO₄) și compuși cu conținut de sulf redus precum hidrogenul sulfurat (H₂S), mercaptanii și sulfura de dimetil;

emisiile antropice - emisii atmosferice de anumiți poluanți atmosferici asociați cu activitățile umane;

negru de fum (particule de funingine) - poluant atmosferic de scurtă durată sub forma de particule carbogazoase care absorb lumina;

obiective privind calitatea aerului - obligațiile pentru calitatea aerului privind valorile-limită, valorile-țintă și concentrația de expunere prevăzute în Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic;

precursori ai ozonului - oxizi de azot, compuși organici volatili nemetanici, metan și monoxid de carbon.

II. REDUCEREA EMISIILOR PENTRU ANUMIȚI POLUANȚI ATMOSFERICI

Secțiunea 1

Angajamentele naționale de reducere a emisiilor anumitor poluanți atmosferici

6. Angajamentele naționale de reducere a emisiilor anumitor poluanți atmosferici se aplică pentru perioada 1 ianuarie 2030 - 31 decembrie 2039 și după 1 ianuarie 2040, astfel cum se prevede în anexa nr.2.

7. Ministerului Mediului, în colaborare cu Ministerul Sănătății, Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul

Agriculturii și Industriei Alimentare stabilesc măsuri de reducere a emisiilor antropice naționale anuale de dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x), compuși organici volatili nemetanici (COV_{nm}), amoniac (NH₃) și particule fine în suspensie (PM_{2,5}) prin elaborarea și aprobarea PNCPA, conform prevederilor din anexa nr.3, în temeiul art. 8 alin. d) al Legii nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic.

8. Nivelurile indicative ale emisiilor de anumiți poluanți atmosferici se stabilesc prin intermediul unei traiectorii de reducere liniare între nivelurile de emisii definite de angajamentele naționale de reducere a emisiilor pentru anul 2030 și nivelurile de emisii definite de angajamentele de reducere a emisiilor pentru anul 2040.

9. Dacă este mai eficient din punct de vedere economic sau tehnic, se aplică o traiectorie nonliniară privind reducerea emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, cu condiția ca, începând din anul 2035, această traiectorie să devină treptat convergentă cu traiectoria de reducere liniară și să nu afecteze niciun angajament de reducere a emisiilor pentru anul 2040. Prevederile privind traiectoria nonliniară și motivele pentru a urma această traiectorie sunt prevăzute în PNCPA.

10. Autoritatea competentă argumentează, în raportul informativ de inventariere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, motivele pentru abatere, în cazul în care emisiile pentru anul 2035 nu pot fi limitate cu traiectoria de reducere stabilită, cât și măsurile care ar reduce nivelurile de emisii la respectiva traiectorie.

11. În vederea respectării prevederilor pct. 6-10, următoarele emisii ale anumitor poluanți atmosferici nu sunt luate în considerare:

- 1) emisiile de la aeronave rezultate în afara ciclului de aterizare și decolare;
- 2) emisiile de oxizi de azot și compuși organici volatili nemetanici din activitățile prevăzute în categoriile 3B - gestionarea gunoierului de grajd și 3D - solurile agricole, specificate în Nomenclatorul pentru raportare (în continuare - NFR), versiunea din anul 2023, prevăzut de Convenția LRTAP.

Secțiunea a 2-a

Mecanisme de flexibilitate

12. În cazul în care angajamentele naționale de reducere a emisiilor, prevăzute la anexa nr. 2, nu sunt respectate, autoritatea competentă elaborează, în conformitate cu prevederile prevăzute la pct.4 din anexa nr. 4, inventarul național de emisii anuale ajustate pentru dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili nemetanici, amoniac și particule fine în suspensie, prin aplicarea unor metode îmbunătățite de inventariere a emisiilor, actualizate conform celor mai recente cercetări științifice.

13. Pentru a determina dacă condițiile relevante prevăzute la pct.4 din anexa nr. 4 sunt respectate, angajamentele de reducere a emisiilor pentru perioada 2030-2040 sunt considerate ca fiind stabilite la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

14. Autoritatea competentă include în raportul informativ de inventariere emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, elaborat în conformitate cu prevederile pct.27, justificările prevăzute la pct.4 din anexa nr. 4, care au stat la baza ajustării inventarului național a emisiilor pentru poluantul sau poluanții atmosferici pentru care s-a constatat nerespectarea angajamentului național sau a angajamentelor naționale de reducere și îl transmite Ministerului Mediului conform prevederilor pct.28.

15. Începând cu anul 2035, în cazul în care există diferențe semnificative privind factorii de emisie sau metodologiile utilizate pentru determinarea emisiilor provenite de la categorii de surse specifice, față de factorii de emisie preconizați în urma punerii în aplicare a unei norme sau a unui standard prevăzut de legislația de control al poluării atmosferice la sursă, în temeiul prevederilor stabilite la

pct. 4 subpct.2) lit.a) liniuțele patru-opt și lit. b) din anexa nr.4, se aplică următoarele condiții suplimentare ajustărilor:

1) Ministerul Mediului, în baza informațiilor și argumentărilor prezentate de către autoritatea competentă, luând în considerare concluziile Programului național de control al poluării atmosferice și de aplicare a prevederilor legislației privind controlul poluării atmosferice la sursă, demonstrează că diferențele semnificative privind factorii de emisie nu rezultă din punerea în aplicare sau asigurarea respectării legislației respective la nivel național.

2) în cazul în care se constată diferențe semnificative privind factorii de emisie, Ministerul Mediului analizează necesitatea întreprinderii unor acțiuni suplimentare.

16. Autoritatea competentă transmite Ministerului Mediului, până la data de 1 februarie a anului în care s-a constatat nerespectarea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor, prevăzute la anexa nr.2, inventarul național a emisiilor ajustat pentru poluantul sau poluanții atmosferici pentru care s-a constatat nerespectarea angajamentului național sau a angajamentelor naționale de reducere, conform pct.12.

17. În cazul în care, într-un anumit an, din cauza unei ierni deosebit de reci sau a unei veri deosebit de secetoase, autoritatea competentă, prin elaborarea inventarului național al emisiilor de poluanți atmosferici, constată că nu se pot respecta angajamentele naționale de reducere a emisiilor, aceasta calculează media emisiilor anuale naționale a anumitor poluanți atmosferici pentru anul în cauză, pentru anul anterior și pentru anul următor, cu condiția ca media calculată să nu depășească nivelul anual al emisiilor la nivelul național determinat de angajamentul de reducere. În acest caz se consideră că angajamentele naționale de reducere a emisiilor sunt respectate.

18. În cazul în care angajamentele naționale de reducere a emisiilor pentru unul sau mai mulți poluanți atmosferici, prevăzute în anexa nr. 2, sunt stabilite la un nivel mai strict decât reducerea eficientă din punctul de vedere al costurilor și se constată că într-un anumit an nu se poate respecta angajamentul național de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, după punerea în aplicare a tuturor măsurilor eficiente din punctul de vedere al costurilor, se consideră că angajamentul de reducere a emisiilor este respectat, pe o perioadă de maximum cinci ani, cu condiția ca pentru fiecare dintre acei ani să se compenseze nerespectarea respectivă printr-o reducere echivalentă a emisiilor altui poluant atmosferic prevăzut în anexa nr. 2.

19. În cazul în care se constată nerespectarea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor pentru unul sau mai mulți poluanți atmosferici, Ministerului Mediului convoacă autoritățile administrației publice centrale prevăzute la pct.7, în funcție de domeniul de competență, pentru a evalua cauzele nerespectării angajamentelor și a identifica măsurile necesare de întreprins pentru atingerea acestora.

20. Se consideră că sunt respectate obligațiile conform prevederilor pct.6-11 pentru o perioadă de maximum trei ani în situația în care nerespectarea angajamentelor de reducere a emisiilor pentru poluanții atmosferici relevanți rezultă dintr-o întrerupere bruscă și excepțională sau din pierderea capacității în sistemul de producere, transport și distribuție a energiei electrice și/sau termice, care nu ar fi putut fi prevăzută în mod rezonabil și dacă se îndeplinesc următoarele condiții:

1) se demonstrează că la nivel național s-au depus toate eforturile în vederea asigurării respectării, inclusiv aplicarea de noi măsuri și politici, și se continuă să se depună eforturi pentru ca perioada de nerespectare să fie cât mai scurtă posibil; și

2) se demonstrează că aplicarea unor măsuri și politici suplimentare față de cele prevăzute la subpct. 1) ar genera costuri disproporționate, ar periclita în mod substanțial securitatea energetică națională sau ar prezenta un risc considerabil de insuficiență energetică pentru o parte semnificativă a populației.

21. În vederea asigurării respectării pct. 20, Ministerul Energiei informează Ministerul Mediului în termen de 5 zile lucrătoare de la constatarea întreruperii bruște și excepționale sau pierderii de capacitate în sistemul de producere, transport și distribuție a energiei electrice și/sau termice, care din motive obiective nu au putut fi prevăzute.

Secțiunea a 3-a

Programul național de control al poluării atmosferice

22. Ministerul Mediului elaborează și pune în aplicare, cu suportul autorităților administrației publice centrale prevăzute la pct. 7, PNCPA în conformitate cu prevederile stabilite în Secțiunea I pct.1 din anexa nr.3, în vederea reducerii emisiilor antropice anuale conform prevederilor din pct.6-11.

23. În procesul de elaborare și punere în aplicare a PNCPA, autoritățile administrației publice centrale prevăzute la pct.7:

1) evaluează probabilitatea impactului surselor naționale de emisie asupra calității aerului atmosferic, la nivel național și al statelor învecinate, utilizând, după caz, studii a căror elaborare este asigurată de autoritatea competentă, în baza datelor și metodologii elaborate de Programul european de monitorizare și evaluare (EMEP) în conformitate cu Protocolul Convenției din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi referitor la finanțarea pe termen lung a Programului de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului pe distanțe lungi al poluanților atmosferici în Europa (EMEP), adoptat la Geneva la 28 septembrie 1984, ratificat prin Legea nr.215/2015;

2) aplică măsuri de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici pentru a îndeplini obiectivele de calitate a aerului la nivel național și, după caz, ale statelor vecine, având în vedere rezultatele evaluării și gestionării calității aerului, conform prevederilor Legii nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic;

3) acordă prioritate măsurilor de reducere a emisiilor de negru de fum, la adoptarea măsurilor pentru îndeplinirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor de particule fine în suspensie;

4) asigură coerența cu alte planuri și programe relevante adoptate în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația națională.

24. În vederea respectării angajamentelor naționale relevante de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, PNCPA include măsuri obligatorii și măsuri opționale de reducere a emisiilor, specificate în Secțiunea I pct.2 și 3 din anexa nr.3 sau măsuri cu efect de atenuare echivalent. PNCPA se actualizează o dată la 4 ani sau în termen de 18 luni de la transmiterea ultimului inventar național al emisiilor sau al prognozelor naționale ale emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, în cazul în care, în conformitate cu datele transmise, obligațiile prevăzute la pct.6-11 nu sunt respectate sau există riscul de nerespectare.

III. MONITORIZAREA IMPACTULUI POLUĂRII ATMOSFERICE ASUPRA ECOSISTEMELOR ȘI SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Secțiunea 1

Inventarele și prognozele naționale ale emisiilor și rapoartele informative de inventariere ale emisiilor de anumiți poluanți atmosferici

25. Autoritatea competentă elaborează și actualizează anual inventarul național al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici prevăzuți în Tabelul A din anexa nr.1, în conformitate cu cerințele stabilite în această anexă.

26. Autoritatea competentă elaborează și actualizează anual, după caz, în funcție de existența datelor și informațiilor, inventarul național al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici prevăzuți în Tabelul B din anexa nr. 1, în conformitate cu cerințele stabilite în această anexă.

27. Autoritatea competentă elaborează un raport informativ de inventariere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, care însoțește inventarul și prognozele naționale de emisii ale anumitor poluanți atmosferici, în conformitate cu cerințele stabilite în Tabelele C și D din anexa nr.1.

28. Autoritatea competentă transmite spre avizare Ministerului Mediului:

1) până la data de 1 februarie a fiecărui an, inventarul prevăzut la pct.25 și, după caz, inventarul prevăzut la pct.26;

2) până la data de 1 martie a fiecărui an, raportul informativ de inventariere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici prevăzut la pct.27.

29. Ministerul Mediului coordonează elaborarea și actualizarea, inclusiv prin asigurarea elaborării de studii, a următoarelor informații:

1) din patru în patru ani, inventarul național al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici dezagregate spațial și inventarul privind sursele punctuale de mari dimensiuni pentru poluanții atmosferici prevăzuți în Tabelul C din anexa nr.1, în conformitate cu cerințele stabilite în această anexă;

2) din doi în doi ani, prognozele naționale de emisii pentru poluanții atmosferici prevăzuți în Tabelul C din anexa nr.1, în conformitate cu cerințele stabilite în această anexă.

30. Pentru aplicarea la nivel național a unuia dintre mecanismele de flexibilitate, autoritatea competentă include în raportul anual informativ de inventariere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, informațiile care demonstrează că utilizarea mecanismului respectiv îndeplinește condițiile relevante prevăzute la pct.12-15, pct.20 și pct. 4 din anexa nr.4 și sau la pct.17-18, după caz.

31. Elaborarea și actualizarea inventarului național al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, inclusiv, după caz, a inventarului național de emisii ajustat, a prognozelor de emisii, a inventarului național de emisii dezagregate spațial, a inventarului privind sursele punctuale de mari dimensiuni și a raportului informativ de inventariere care le însoțește se realizează în conformitate cu metodologiile prevăzute în anexa nr.4.

Secțiunea a 2-a

Monitorizarea impactului poluării atmosferice asupra ecosistemelor

32. Autoritatea competentă în colaborare cu autoritățile administrative specializate în domeniul apelor și pădurilor asigură monitorizarea impactului negativ al poluării atmosferice asupra ecosistemelor pe baza unei rețele de puncte de monitorizare care este reprezentativă pentru tipurile lor de habitate de apă dulce, naturale și seminaturale, precum și de ecosisteme forestiere, adoptând o abordare eficientă din punct de vedere al costurilor și bazată pe risc.

33. Autoritățile prevăzute la pct.32 își coordonează acțiunile în conformitate cu alte programe de monitorizare elaborate în temeiul standardelor Uniunii Europene implementate la nivel național în conformitate cu prevederile Legii nr.98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, Legii apelor nr.272/2011 și Codului Silvic nr.69/2024 și, după caz, cu prevederile Convenției LRTAP, precum și acolo unde este necesar, utilizează date colectate în cadrul acestor programe.

34. Pentru respectarea prevederilor prevăzute la pct.32 și 33 se utilizează indicatorii de monitorizare opționali enumerați în anexa nr.5 sau alți indicatori prevăzuți din cadrul rețelei de monitoring a apelor și respectiv indicatorii stabiliți în legislația națională pentru ecosistemele terestre.

Secțiunea a 3-a

Raportarea

35. Ministerul Mediului prezintă inventarul și raportul informativ de inventariere al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, specificate la pct.28, conform obligațiilor asumate în cadrul Convenției LRTAP.

36. La colectarea și raportarea informațiilor enumerate în anexa nr.4 se utilizează metodologiile și manualele adoptate în cadrul Convenției LRTAP.

IV ACCESUL LA INFORMAȚII ȘI ASPECTE DE COOPERARE

Secțiunea 1

Accesul la informații și participarea publicului

37. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.72/2000 despre aprobarea Regulamentului privind antrenarea publicului în elaborarea și adoptarea deciziilor de mediu Ministerul Mediului consultă cu publicul proiectul Programului național de control al poluării atmosferice, conform procedurii stabilite de legislația națională. În cazul înregistrării unui nivel ridicat de poluare a aerului atmosferic, publicul urmează a fi informat în conformitate cu art. 38, alin. (3) din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic și art.11 și 12 din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

38. Ministerul Mediului asigură diseminarea sistematică și activă către public a următoarelor informații, prin publicarea acestora pe pagina web oficială a sa:

- 1) Programul național de control al poluării atmosferice și actualizările acestuia;
- 2) prognozele naționale de emisii, rapoartele informative de inventariere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici.

39. Autoritatea competentă asigură diseminarea sistematică și activă către public a următoarelor informații, prin publicarea acestora pe pagina web oficială a sa:

- 1) inventarul național al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici;
- 2) inventarul național anual al emisiilor ajustat pentru poluantul sau poluanții atmosferici pentru care s-a constatat nerespectarea angajamentului național sau a angajamentelor naționale de reducere.

Secțiunea a 2-a

Cooperarea transfrontalieră și coordonarea în cadrul organizațiilor internaționale

40. În cazul în care se identifică un posibil impact negativ semnificativ asupra calității aerului atmosferic în context transfrontalier, Ministerul Mediului efectuează consultări în vederea prevenirii acestui impact.

41. Ministerul Mediului asigură cooperarea cu organizațiile internaționale relevante precum Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa (CEE-ONU), Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), Organizația Maritimă Internațională (OMI) și Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI), inclusiv prin schimb de informații, în materie de cercetare și dezvoltare în domeniul tehnic și științific, în vederea perfecționării mijloacelor care facilitează reducerea emisiilor, precum și în cazul identificării unui posibil impact negativ semnificativ asupra calității aerului atmosferic.

MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA EMISIILOR ANUMITOR POLUANȚI ATMOSFERICI

Tabelul A

Cerințele de raportare anuală a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici

Element	Poluanți atmosferici	Serii cronologice	Data de raportare
Totalul emisiilor naționale pe categorii de surse (1)NFR(2)	-SO ₂ , NO _x , COV _{nm} , NH ₃ , CO -metale grele (Cd, Hg ,Pb)(3) -POP(4) [totalul HAP (5), benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren, dioxine/furani, BPC (6),HCB(7)]	Anual, din 1990 până în anul de raportare minus 2(X-2)	15 februarie(9)
Totalul emisiilor naționale pe categorii de surse NFR(2)	-PM _{2,5} , PM ₁₀ (8), precum și, dacă este disponibil, negru de fum	Anual, din 2000 până în anul de raportare minus 2 (X-2)	15 februarie(9)

(1)Emisiile naturale se raportează în conformitate cu metodologiile prevăzute în Convenția LRTAP și cu Ghidul EMEP/AEM privind inventarul emisiilor de poluanți atmosferici. Acestea nu se includ în totalurile naționale, ci se raportează separat.

(2)Nomenclatorul pentru raportare (NFR) furnizat de Convenția LRTAP.

(3)Cd (cadmiu), Hg (mercur), Pb (plumb).

(4)POP (poluanți organici persistenti).

(5)HAP (hidrocarburi aromatice policiclice).

(6)BPC (bifenili policlorurați).

(7)HCB (hexaclorbenzen).

(9)Retransmiterile de date în urma unor erori se efectuează în termen de cel mult patru săptămâni și includ o explicație clară a modificărilor operate.

Tabelul B

Cerințele de raportare anuală a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici

Element	Poluanți atmosferici	Serii cronologice	Data de raportare
Totalul emisiilor naționale pe categorii de surse NFR(1)	-metale grele (As, Cr, Cu, Ni, Se și Zn și compușii acestora) (2) -TPS(3)	Anual, din (1990 (2000 pentru TPS) , până în anul de raportare minus 2(X-2)	15 Februarie

(1) Emisiile naturale se raportează în conformitate cu metodologiile prevăzute în Convenția LRTAP și cu Ghidul EMEP/AEM privind inventarul emisiilor de poluanți atmosferici. Acestea nu se includ în totalurile naționale, ci se raportează separat.

(2)As (arsenic), Cr (crom), Cu (cupru), Ni (nichel), Se (seleniu), Zn (zinc).

(3)TPS (totalul particulelor în suspensie).

Tabelul C

Cerințele de raportare privind emisiile și prognozele emisiilor de anumiți poluanți atmosferici

Element	Poluanți atmosferici	Serii cronologice/ ani-ținta	Data de raportare
Datele naționale privind emisiile pe categorii de surse , sub formă de matrice (GNFR)	-SO ₂ , NO _x , COVnm, CO -NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2.5} , -metale grele (Cd, Hg, Pb) -POP (HAP total, HCB, BPC, dioxine/furani) -negru de fum (dacă există)	Din patru în patru ani pentru anul de raportare minus 2(X-2) Începând cu 2017	1 Mai ⁽¹⁾
Sursele punctuale de mari dimensiuni , pe categorii de surse (GNFR)	-SO ₂ , NO _x , COVnm, CO, NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2.5} . -metale grele (Cd, Hg, Pb) -POP (HAP total, HCB, BPC, dioxine/furani) -negru de fum (dacă există)	Din patru în patru ani pentru anul de raportare minus 2(X-2) Începând cu 2017	1 Mai ⁽¹⁾
Emisiile prognozate , pe categorii NFR agregate	-SO ₂ , NO _x , COVnm, CO, NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2.5} , precum și, dacă este disponibil, negru de fum	Din doi în doi ani, acoperind anii din prognoză 2020, 2025, 2030 și, dacă sunt disponibili, 2040 și 2050 Începând 2017	15 martie

⁽¹⁾ Retransmiterile de date în urma unor erori se efectuează în termen de patru săptămâni și includ o explicație clară a modificărilor operate.

Tabelul D

Cerințe de raportare anuală privind raportul informativ de inventariere al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici

Element	Poluanți atmosferici	Serii cronologice / ani-ținta	Data de raportare
Raportul informativ de inventariere al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici	-SO ₂ , NO _x , COVnm, NH ₃ , CO, PM _{2.5} , PM ₁₀ -metale grele (Cd, Hg, Pb) și negru de fum -POP [HAP total, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren, dioxine/furani, BPC, HCB]-Dacă sunt disponibile, metale grele (As, Cr, Cu, Ni, Se și Zn și compușii acestora) și TPS	Toți anii (astfel cum se indică în tabelele A, B, C)	15 martie

ANGAJAMENTELE NAȚIONALE DE REDUCERE A EMISIILOR DE ANUMIȚI POLUANȚI ATMOSFERICI

Tabelul A

Angajamentele de reducere a emisiilor de dioxid de sulf (SO₂), de oxizi de azot (NO_x) și de compuși organici volatili nemetanici (COV_{nm})

Reducerea emisiilor de SO ₂ comparativ cu anul 2020*		Reducerea emisiilor de NO _x comparativ cu anul 2020*		Reducerea emisiilor de COV _{nm} comparativ cu anul 2020*	
Pentru orice an din perioada 2030-2039	Pentru orice an după anul 2040	Pentru orice an din perioada 2030-2039	Pentru orice an după anul 2040	Pentru orice an din perioada 2030-2039	Pentru orice an după anul 2040
13%	27%	12%	26%	7%	15%

Angajamentele de reducere a emisiilor au anul 2020 drept an de referință și, pentru transportul rutier, se aplică emisiilor calculate pe baza combustibililor comercializați.

*Reducerea emisiilor de poluanți cu x % (conform tabelului A și B) comparativ cu anul de referință, nu cu anul precedent celui de raportare, constă în asigurarea menținerii reducerii obținute pentru toată perioada stabilită.

Tabelul B

Angajamentele de reducere a emisiilor de amoniac (NH₃) și de particule fine în suspensie (PM_{2,5})

Reducerea emisiilor de NH ₃ comparativ cu anul 2020*		Reducerea emisiilor de PM _{2,5} comparativ cu anul 2020*	
Pentru orice an din perioada 2030-2039	Pentru orice an după anul 2040	Pentru orice an din perioada 2030-2039	Pentru orice an după anul 2040
2%	4%	14%	29%

Angajamentele de reducere a emisiilor au anul 2020 drept an de referință și, pentru transportul rutier, se aplică emisiilor calculate pe baza combustibililor comercializați.

*Reducerea emisiilor de poluanți cu x % (conform tabelului A și B) comparativ cu anul de referință, nu cu anul precedent celui de raportare, constă în asigurarea menținerii reducerii obținute pentru toată perioada stabilită.

CONȚINUTUL PROGRAMULUI NAȚIONAL DE CONTROL AL POLUĂRII ATMOSFERICE

I. Conținutul minim al Programului național de control al poluării atmosferice

1. Programul național de control al poluării atmosferice cuprinde cel puțin următoarele elemente:

1) cadrul politicii naționale privind calitatea aerului și poluarea, în contextul căruia s-a elaborat programul, inclusiv:

- a) prioritățile de politică și relația acestora cu prioritățile stabilite în alte domenii de politică relevante, inclusiv schimbările climatice și, după caz, agricultura, industria și transporturile;
- b) responsabilitățile atribuite autorităților naționale și locale;
- c) progresele înregistrate de politicile și măsurile actuale în ceea ce privește reducerea emisiilor și îmbunătățirea calității aerului, precum și gradul de respectare a obligațiilor naționale;
- d) evoluția ulterioară preconizată, presupunând că nu se aduce nicio modificare politicilor și măsurilor deja adoptate.

2) opțiunile de politică avute în vedere pentru respectarea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici pentru perioada 2030-2039 și după anul 2040, precum și nivelurile intermediare de emisii de anumiți poluanți atmosferici stabilite pentru anul 2035 și pentru contribuția la îmbunătățirea în continuare a calității aerului, precum și analiza acestora, inclusiv metoda de analiză; dacă sunt disponibile, efectele individuale sau combinate ale politicilor și măsurilor privind reducerea emisiilor, calitatea aerului și mediul, precum și incertitudinile aferente;

3) măsurile și politicile selectate pentru adoptare, care sunt prevăzute în legislație, inclusiv un calendar de adoptare, de punere în aplicare și de revizuire, precum și autoritățile competente responsabile;

4) o explicație a motivelor pentru care nivelurile indicative de emisii a anumitor poluanți atmosferici pentru anul 2035 nu pot fi atinse fără măsuri care generează costuri disproporționale, după caz;

5) o consemnare a utilizării mecanismelor de flexibilitate prevăzute la pct.12-21 și a oricăror consecințe asupra mediului generate de respectiva utilizare, după caz;

6) o evaluare a modului în care politicile și măsurile selectate asigură coerența cu planurile și programele stabilite în alte domenii de politică relevante.

2. Actualizările Programului național de control al poluării atmosferice prevăzute la pct.22-24 și 36 includ cel puțin:

1) evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a programului, reducerea emisiilor de anumiți poluanți atmosferici și reducerea concentrațiilor;

2) orice modificare semnificativă în ceea ce privește contextul politic, evaluările, programul sau calendarul de punere în aplicare a acestora.

3. Elaborarea Programului național de control al poluării atmosferice

La elaborarea Programului național de control al poluării atmosferice, autoritățile menționate la pct.7 stabilesc măsuri și politici în temeiul legislației și iau în considerare documentul orientativ al CEE-ONU pentru prevenirea și reducerea emisiilor de amoniac provenind din surse agricole din anul 2014 (în continuare - documentul orientativ privind amoniacul (NH₃)), precum și fac trimitere la cele mai bune tehnici disponibile în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale, cu modificările și completările ulterioare.

1) Măsuri pentru controlul emisiilor de amoniac (NH₃)

a) Luând în considerare Codul-cadru de bune practici agricole pentru reducerea emisiilor de amoniac, adoptat în anul 2014 de Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare stabilește un Cod național consultativ de bune practici agricole pentru controlul emisiilor de amoniac, care cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- gestionarea azotului, luând în considerare întregul ciclu al azotului;
- strategiile de hrănire a șeptelului;
- tehnicile de împrăștiere a gunoiului de grajd, cu emisii reduse;
- depozitarea gunoiului de grajd, cu emisii reduse;
- adăpostirea animalelor, cu emisii reduse;
- posibilitățile de limitare a emisiilor de amoniac provenite din utilizarea îngrășămintelor minerale.

b) Ministerul Mediului în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, planifică măsuri privind gestionarea azotului, în scopul monitorizării modificărilor intervenite în pierderile totale de azot reactiv din agricultură, inclusiv amoniac, oxid de azot, amoniu, nitrați și nitriți, pe baza principiilor stabilite în documentul orientativ al Comisiei Economice a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa privind bugetele pentru azot.

c) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare aplică, după caz, măsurile necesare pentru reducerea utilizării îngrășămintelor pe bază de carbonat de amoniu și favorizează dezvoltarea de noi tehnologii necesare reducerii emisiilor de amoniac provenite din îngrășămintele anorganice, prin următoarele metode:

- înlocuirea îngrășămintelor pe bază de uree cu îngrășămintele pe bază de nitrat de amoniu;
- în cazul în care se aplică în continuare îngrășămintele pe bază de uree, utilizarea unor metode despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 30% în comparație cu utilizarea metodei de referință, astfel cum este specificată în documentul orientativ privind amoniacul;
- promovarea înlocuirii îngrășămintelor anorganice cu îngrășămintele organice și, în cazul în care se aplică în continuare îngrășămintele anorganice, împrăștierea acestora în conformitate cu necesitățile previzibile ale culturii sau pășunii în cauză în ceea ce privește azotul și fosforul, luându-se în considerare și conținutul de nutrienți existent în sol și nutrienții proveniți din alte tipuri de îngrășămintele.

d) Ministerul Mediului în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare stabilește, după caz, măsuri de reducere a emisiilor de amoniac provenite din gunoiul de grajd, prin utilizarea următoarelor metode:

- reducerea emisiilor generate de aplicarea gunoiului de grajd lichid și solid pe terenuri arabile și pășuni, utilizând metode care reduc emisiile cu cel puțin 30% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul și în următoarele condiții:

împrăștierea gunoiului de grajd lichid și solid în conformitate cu necesitățile previzibile ale culturii sau pășunii în cauză în ceea ce privește azotul și fosforul, luându-se în considerare și conținutul de nutrienți existent în sol și nutrienții proveniți din alte tipuri de îngrășămintele;

neîmprăștierea gunoiului de grajd solid și lichid atunci când terenul în cauză este saturat cu apă, inundat, înghețat sau acoperit cu zăpadă;

aplicarea gunoiului de grajd lichid pe pășuni se face cu un distribuitor cu bandă, un distribuitor cu papuc tractat sau prin injectare la suprafață ori în adâncime;

încorporarea gunoiului de grajd solid și lichid împrăștiat pe teren arabil în sol în patru ore de la împrăștiere;

- reducerea emisiilor rezultate din depozitarea gunoiului de grajd în afara adăposturilor pentru animale, prin următoarele metode:

pentru depozitele de gunoi de grajd lichid construite după data de 1 ianuarie 2027 se utilizează tehnici de depozitare cu nivel scăzut de emisii, despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 60% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul, iar pentru depozitele existente cu cel puțin 40%;

acoperirea depozitelor de gunoi de grajd solid;

asigurarea faptului că fermele dispun de o capacitate suficientă de depozitare a gunoiului de grajd, pentru a împrăști gunoiul de grajd numai în perioadele adecvate pentru creșterea culturilor;

- reducerea emisiilor generate de adăposturile pentru animale, prin utilizarea unor sisteme despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul;

- reducerea emisiilor rezultate din gunoiul de grajd, prin utilizarea unor strategii de hrănire cu conținut redus de proteine, despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul.

- e) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor favorizează dezvoltarea de noi tehnologii de reducere a emisiilor de amoniac provenite din fermentația enterică a furajelor, prin utilizarea metodelor de reducere a emisiilor rezultate din gunoiul de grajd, specificate în pct.4, utilizând strategii de hrănire cu conținut redus de proteine, care reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 10% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul.

2) Măsuri de reducere a emisiilor pentru controlul emisiilor de particule fine în suspensie și de negru de fum

Fără a se aduce atingere prevederilor cu privire la eco-condiționalitate din Legea nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, prin adoptarea PNCPA, autoritățile prevăzute la pct.7 interzic arderea în câmp deschis a reziduurilor și a deșeurilor de recolte agricole și a reziduurilor forestiere, dacă această măsură se impune prin legislație și pentru respectarea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor.

- a) Ministerul Mediului prin structurile din subordine, monitorizează și verifică respectarea măsurilor puse în aplicare în conformitate cu cele menționate mai sus. Orice derogare de la această măsură se limitează la programele preventive de evitare a incendiilor de vegetație necontrolate, de control al organismelor dăunătoare sau de protejare a biodiversității.

- b) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare aprobă un Cod național consultativ de bune practici agricole pentru gestionarea adecvată a reziduurilor din recolte, pe baza următoarelor metode:

- îmbunătățirea structurii solului prin încorporarea reziduurilor din recolte;
- îmbunătățirea tehnicilor de încorporare a reziduurilor din recolte;
- utilizarea alternativă a reziduurilor din recolte;
- îmbunătățirea stării nutrienților și a structurii solului prin încorporarea gunoiului de grajd în conformitate cu cerințele pentru o creștere optimă a plantelor, evitându-se astfel incinerarea gunoiului de grajd, respectiv gunoiul de fermă și așternutul de paie.

3) Prevenirea efectelor asupra micilor exploatații agricole

La adoptarea măsurilor prezentate la subpct. 1) și 2), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare se asigură că efectele asupra micilor exploatații agricole și a microîntreprinderilor agricole sunt întru totul luate în considerare.

- a) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare aplică măsuri de stimulare, inclusiv, scutirea micilor exploatații agricole și microîntreprinderilor de măsurile respective, în cazul în care este posibil și oportun, având în vedere angajamentele de reducere aplicabile.

II. Formatul comun pentru Programul național de control al poluării atmosferice

1. Descrierea câmpurilor

Toate câmpurile din prezentul format comun care sunt marcate cu „O” sunt obligatorii, iar cele marcate cu „F” sunt facultative.

2. Formatul comun

1) Titlul programului, datele de contact și site-urile web (O)

Titlul programului

Data
Denumirea autorității competente responsabile de elaborarea Programului
Numărul de telefon al serviciului responsabil
Adresa de e-mail a serviciului responsabil
Linkul către site-ul web pe care s-a publicat programul
Linkul sau linkurile către site-ul sau site-urile web referitoare la consultarea sau consultările privind programul

2) Rezumatul (F)

Rezumatul, un document separat, preferabil de cel mult 10 pagini. Acesta trebuie să includă un rezumat succint a subpct. 3)-8). Se recomandă utilizarea unor reprezentări grafice pentru a ilustra rezumatul, după caz.

a) Cadrul de politică național în materie de calitate a aerului și de poluare

1.Prioritățile de politică și relația acestora cu prioritățile stabilite în alte domenii de politică relevante
2.Responsabilitățile atribuite autorităților naționale și locale

b) Progresele realizate începând din anul 2020 datorită politicilor și măsurilor în vigoare în ceea ce privește reducerea emisiilor și îmbunătățirea calității aerului

1.Reducerile de emisii a anumitor poluanți atmosferici obținute
2.Progresele realizate în direcția realizării obiectivelor privind calitatea aerului
3.Impactul transfrontalier actual al surselor de emisii naționale a anumitor poluanți atmosferici

c) Evoluția ulterioară preconizată, până în anul 2040, presupunând că nu se modifică politicile și măsurile deja adoptate (P și M)

1.Emisiile și reducerile de emisii preconizate ale anumitor poluanți atmosferici, scenariul „cu măsuri existente” (SME)
2.Impactul preconizat asupra îmbunătățirii calității aerului, scenariul SME
3.Incertitudini

d) Opțiunile de politică avute în vedere pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici pentru anii 2030 și 2040; nivelurile intermediare de emisii pentru anul 2035

Principalele seturi de opțiuni de politică avute în vedere
--

e) Rezumatul politicilor și al măsurilor selectate pentru a fi adoptate, pe sectoare, inclusiv un calendar al adoptării, punerii în aplicare și revizuirii acestora și autoritățile competente responsabile

Sectorul afectat	Politici și măsuri (P și M)			
	P și M selectate	Calendarul pentru punerea în aplicare a P și M selectate	Autoritatea (autoritățile) competentă (competente) responsabilă (responsabile) de punerea în aplicare și asigurarea respectării P și M selectate (tipul și denumirea)	Calendarul pentru revizuirea P și M selectate
1.Aprovizionarea cu energie				
2.Consumul de energie				
3.Transport				
4.Procese industriale				
5.Agricultură				

6.Gestionarea deșeurilor/deșeuri				
7.Chestiuni transversale				

f) Coerența

Evaluarea modului în care se asigură coerența P și M selectate cu planurile și programele stabilite în alte domenii de politică relevante

g) Impacturile combinate preconizate ale politicilor și măsurilor, inclusiv pentru scenariul “cu măsuri adiționale” (SMA), asupra reducerii emisiilor, calității aerului pe teritoriul întreg și în statele învecinate și asupra mediului înconjurător, precum și incertitudinile aferente

1. Îndeplinirea preconizată a angajamentelor de reducere a emisiilor pentru scenariul „cu măsuri adiționale” (SMA)
2. Utilizarea mecanismelor de flexibilitate, după caz
3. Îmbunătățirea preconizată a calității aerului, scenariul „cu măsuri adiționale” (SMA)
4. Impacturile preconizate asupra mediului, scenariul „cu măsuri adiționale” (SMA)
5. Metodologii și incertitudini

3) Cadrul de politică național în materie de calitate a aerului și de poluare

a) Prioritățile de politică și modul în care acestea se corelează cu prioritățile stabilite în alte domenii relevante de politică.

Angajamentele naționale de reducere a emisiilor în raport cu anul de referință 2020 (în %) (O)	SO₂	NO_x	COVnm	NH₃	PM_{2,5}
perioada 2030-2039 (O)					
din anul 2040 (O)					
Prioritățile în materie de calitate a aerului: prioritățile de politică naționale legate de obiectivele privind calitatea aerului la nivelul național, inclusiv valorile-limită și valorile-țintă, precum și obligațiile privind concentrația de expunere (O). <i>De asemenea, se face referire la obiectivele în materie de calitate a aerului recomandate de OMS.</i>					
Prioritățile de politică relevante în materie de schimbări climatice și de energie (O)					
Prioritățile de politică relevante în domenii de politică relevante, inclusiv agricultura, industria și transportul (O)					

b) Responsabilitățile atribuite autorităților naționale și locale

Lista autorităților relevante (O)	Se descrie tipul autorității (O) Se precizează denumirea autorității, după caz	Se descriu responsabilitățile atribuite în domeniul calității aerului și al poluării atmosferice (O) Se selectează una dintre următoarele opțiuni, după caz: — roluri de elaborare de politici — roluri de punere în aplicare — roluri de asigurare a respectării normelor (inclusiv, dacă este cazul, inspecții și autorizații) — roluri de raportare și monitorizare	Sectoarele-sursă aflate sub responsabilitate a autorității (F)

		— roluri de coordonare — alte roluri (se furnizează detalii)	
Autorități naționale (O)			
Autorități locale (O)			
<i>Se adăugă rânduri suplimentare după necesitate</i>			

4) Progresele înregistrate datorită politicilor și măsurilor în vigoare (P și M) în ceea ce privește reducerea emisiilor și îmbunătățirea calității aerului, precum și gradul de respectare a obligațiilor naționale și ale Uniunii, comparativ cu anul 2020

a) Progresele înregistrate datorită P și M în vigoare în ceea ce privește reducerea emisiilor anumitor poluanți atmosferici, precum și gradul de respectare a obligațiilor naționale și ale Uniunii în materie de reducere a emisiilor.

1. Se descriu progresele înregistrate datorită P și M în vigoare în ceea ce privește reducerea emisiilor anumitor poluanți atmosferici, precum și gradul de respectare a legislației naționale în materie de reducere a emisiilor (O).
2. Se furnizează referințe complete (capitolul și pagina) pentru seturile de date justificative disponibile public, inclusiv raportarea inventarului privind istoricul emisiilor anumitor poluanți atmosferici (O)
3. Se includ reprezentările grafice care ilustrează reducerile de emisii pentru fiecare poluant atmosferic și/sau pentru principalele sectoare (F)

b) Progresele înregistrate datorită P și M în vigoare în ceea ce privește îmbunătățirea calității aerului, precum și gradul de respectare a obligațiilor naționale privind calitatea aerului

1. Se descriu progresele înregistrate datorită P și M în vigoare în ceea ce privește îmbunătățirea calității aerului, precum și gradul de respectare a obligațiilor naționale privind calitatea aerului, precizând, cel puțin numărul de zone, din totalul zonelor de control al calității aerului, care sunt (ne)conforme cu obiectivele UE privind calitatea aerului în ceea ce privește NO₂, PM₁₀, PM_{2,5} și O₃, precum și orice alt (alți) poluant (poluanți) atmosferic(i) în cazul cărui(a) s-au înregistrat depășiri ale valorilor-limită (O)
2. Se furnizează referințele complete (capitolul și pagina) pentru seturile de date justificative disponibile public (de exemplu, planurile privind calitatea aerului, repartizarea surselor) (O)
3. Hărți sau histograme care ilustrează concentrațiile actuale în aerul înconjurător [cel puțin pentru NO₂, PM₁₀, PM_{2,5} și O₃, precum și pentru orice alt (alți) poluant (poluanți) care prezintă o problemă] și care indică, de exemplu, numărul de zone, din totalul zonelor de control al calității aerului, care sunt (ne)conforme în anul de referință și în anul de raportare (F)
4. În cazul în care s-au identificat probleme într-o zonă de control al calității aerului sau în mai multe zone de control al calității aerului, se descrie modul în care s-au înregistrat progrese în reducerea concentrațiilor maxime raportate (F)

c) Impactul transfrontalier actual al surselor de emisii naționale ale anumitor poluanți atmosferici

1. Dacă este relevant, se descrie impactul transfrontalier actual al surselor de emisii naționale ale anumitor poluanți atmosferici (O)
*Progresele pot fi raportate în termeni cantitativi sau calitativi.
În cazul în care nu au fost identificate probleme, se indică acest lucru.*
2. În cazul în care sunt utilizate date cantitative pentru a descrie rezultatele evaluării, se specifică datele și metodologiile utilizate pentru a efectua evaluarea menționată mai sus (F)

5) Evoluția ulterioară preconizată, presupunând că nu se modifică politicile și măsurile deja adoptate

a) Emisiile și reducerile de emisii preconizate (scenariul SME)

Poluanți (O)	Totalul emisiilor (kt), conform inventarului pentru anul x-2 sau anul x-3 (a se specifica anul) (O)				Procentajul (%) preconizat de reducere a emisiilor obținute comparativ cu anul 2020 (O)			Angajamentele naționale de reducere a emisiilor pentru perioada 2030-2039 (%) (O)	Angajamentele naționale de reducere a emisiilor începând din 2040 (%) (O)
	Anul de referință 2020	2030	2035	2040	2030	2035	2040		
SO ₂									
NO _x									
COV _n m									
NH ₃									
PM _{2,5}									
Se precizează incertitudinile aferente previziunilor scenariului „SME” privind îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor pentru anii 2030, 2035 și începând din 2040 (F)									
Data previziunilor privind emisiile (O)									

În cazul în care evoluția preconizată demonstrează că prin aplicarea scenariului „SME” nu sunt îndeplinite angajamentele de reducere a emisiilor, pct.2. subpct. 6) descrie P și M suplimentare avute în vedere pentru respectarea acestor angajamente.

b) Impactul preconizat asupra îmbunătățirii calității aerului (scenariul ”SME”), inclusiv gradul de respectare preconizat

Descrierea calitativă a îmbunătățirii preconizate a calității aerului (O)

1. Se furnizează descrierea calitativă a îmbunătățirilor preconizate a calității aerului și a evoluției ulterioare preconizate referitoare la gradul de respectare (scenariul ”SME”) a obiectivelor privind calitatea aerului pentru valorile NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2,5} și O ₃ , precum și pentru orice alt poluant (alți poluanți) care prezintă o problemă până în 2030, 2035 și 2040 (O) Se furnizează referințele complete (capitolul și pagina) pentru seturile de date justificative disponibile public (de exemplu, planurile privind calitatea aerului, repartizarea surselor) care să descrie îmbunătățirile preconizate și evoluția ulterioară a gradului de respectare (O)
2. În cazul în care sunt utilizate date cantitative pentru a descrie rezultatele evaluării, se specifică datele și metodologiile utilizate pentru a efectua evaluarea menționată mai sus (F)

Descrierea cantitativă a îmbunătățirii preconizate a calității aerului (F)

Valori prevăzute în Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic	Numărul preconizat de zone de control al calității aerului neconforme				Numărul preconizat de zone de control al calității aerului conforme				Numărul total de zone de control al calității aerului			
	Anul de referință 2020	2030	2035	2040	Anul de referință 2020	2030	2035	2040	Anul de referință 2020	2030	2035	2040

PM _{2,5} (1 an)			
NO ₂ (1 an)			
PM ₁₀ (1 an)			
O ₃ (medie de max. 8 ore)			
Altele (se furnizează detalii):			

6) Opțiunile de politică avute în vedere pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor pentru 2030 și 2040; nivelurile intermediare de emisii pentru 2035

Informațiile solicitate în această secțiune se raportează utilizând „Instrumentul privind politicile și măsurile” („instrumentul P și M”) prevăzut în acest sens de către Agenția Europeană de Mediu (AEM).

a) Detalii privind P și M avute în vedere pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor (raportare la nivel de P și M)

Denumirea și o scurtă descriere a fiecărei P și M în parte sau a pachetului de P și M (O)	Se selectează, dacă este cazul, poluantul (poluanții) afectat (afecțați) SO ₂ , NO _x , COVnm, NH ₃ , PM _{2,5} , (O); se furnizează detalii cu privire la particule de funingine ca și componentă a PM _{2,5} , altele (de exemplu, Hg, dioxine, GES) (F)	Obiectivele fiecărei P și M în parte sau ale pachetului de P și M(*) (O)	Tipul (tipurile) de P și M(^) (O)	Sectorul (sectoarele) principal (e) și, dacă este cazul, sectorul (sectoarele) suplimentar (e) afectat (e) (†) (O)	Perioada de punere în aplicare (O pentru măsurile selectate în vederea punerii în aplicare)		Autoritatea (autoritățile) responsabile (responsabile) pentru punerea în aplicare (O pentru măsurile selectate în vederea punerii în aplicare) Se face referire la cele enumerate în tabelul la lit.b) pct.2. subpct.3) Capitolul III, după caz.		Detalii referitoare la metodele utilizate pentru analiză (de exemplu, modele sau metode specifice, date subiacente) (O)	Reducerile de emisii scontate cuantificate (pentru fiecare P și M sau pachet de P și M, după caz) (kt, pe an sau sub formă de interval, în comparație cu scenariul CM) (O)			Descrierea calitativă a incertitudinilor (O, dacă există asemenea date)
					Început	Sfârșit	Tip	Nume		2030	2035	2040	

Se adăugă rânduri suplimentare după necesitate

Răspunsurile la câmpurile marcate cu (*), (^) și (†) se completează utilizându-se opțiunile predefinite care sunt în concordanță cu obligațiile de raportare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice

Răspunsurile la câmpul marcat cu (*) se completează utilizându-se următoarele opțiuni de răspunsuri predefinite, care trebuie să fie selectate după caz (pot fi selectate mai multe obiective și pot fi adăugate și specificate obiective suplimentare la rubrica „altele”) (O)

1. Aprovizionarea cu energie:

- creșterea volumului de energie din surse regenerabile;
- trecerea la combustibili cu factor de emisie de CO₂ mai mic;
- generarea sporită de energie din surse neregenerabile, cu emisii scăzute de carbon (nucleară);
- reducerea pierderilor;
- îmbunătățirea eficienței în sectorul energetic și al transformării energiei;
- instalarea unor tehnologii de reducere a emisiilor;
- alte tipuri de aprovizionare cu energie.

2. Consumul de energie:

- îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor;
- îmbunătățirea eficienței energetice a aparaturii electronice;
- îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul serviciilor/în sectorul terțiar;
- îmbunătățirea eficienței energetice în sectoarele industriale de utilizare finală;
- gestionarea/reducerea cererii;
- alte tipuri de consum de energie.

3. Transporturi:

- implementarea unor tehnologii de reducere a poluării la vehicule, nave și aeronave;
- îmbunătățirea eficienței energetice a vehiculelor, a navelor și a aeronavelor;
- transferul modal către transportul public sau transportul nemotorizat;
- combustibilii alternativi pentru vehicule, nave și aeronave (inclusiv cele electrice);
- gestionarea/reducerea cererii;
- îmbunătățirea comportamentului;
- îmbunătățirea infrastructurii de transport;
- alte chestiuni legate de transport.

4. Procese industriale:

- instalarea unor tehnologii de reducere a emisiilor;
- controlul îmbunătățit al emisiilor fugitive din procesele industriale;
- alte procese industriale.

5. Gestionarea deșeurilor/deșeuri:

- gestionarea/reducerea cererii;
- intensificarea reciclării;
- utilizarea unor tehnologii îmbunătățite de tratare a deșeurilor;
- îmbunătățirea gestionării depozitelor de deșeuri;
- incinerarea deșeurilor cu utilizare de energie;
- sisteme îmbunătățite de gestionare a apelor reziduale;
- reducerea depozitării deșeurilor;
- alte chestiuni legate de deșeuri.

6. Agricultură

- aplicarea îngrășămintelor/gunoiului de grajd cu emisii scăzute pe terenurile cultivate și pe pășuni;
- alte activități care permit o gestionare îmbunătățită a terenurilor cultivate;
- o mai bună gestionare a șeptelurilor și a instalațiilor de creștere;
- sisteme îmbunătățite de gestionare a deșeurilor animale;
- alte chestiuni legate de agricultură.

7. Chestiuni transversale:

- cadru de politică;
- politici multisectoriale;
- alte chestiuni transversale.

8. Altele:

- Se adaugă o scurtă descriere a obiectivului.

Răspunsurile la câmpul marcat cu (^) se completează utilizându-se următoarele opțiuni de răspuns predefinite, care se selectează după caz (pot fi selectate mai multe tipuri de P și M și pot fi adăugate și specificate tipurile de P și M suplimentare la rubrica „altele”) (O)

- Controlul poluării la sursă;
- Instrumente economice;
- Instrumente fiscale;
- Acorduri voluntare/negociate;
- Informații;
- Reglementare;
- Educație;
- Cercetare;
- Planificare;
- Altele, se adaugă detalii.

Răspunsurile la câmpul marcat cu (†) se completează utilizându-se următoarele opțiuni de răspuns predefinite, care se selectează după caz (pot fi selectate mai multe sectoare și pot fi adăugate și specificate sectoare suplimentare la rubrica „altele”) (O)

- aprovizionarea cu energie, inclusiv extracția, transportul, distribuția și stocarea combustibililor, precum și producerea de energie și de electricitate;
- consumul de energie, inclusiv consumul de combustibili și de electricitate de către utilizatorii finali, cum ar fi gospodăriile, sectorul serviciilor, industrial și agricultura;
- transporturile;
- procesele industriale, inclusiv activitățile industriale de transformare a materialelor prin procedee chimice sau fizice, ceea ce generează emisii de gaze cu efect de seră, utilizarea gazelor cu efect de seră în produse și utilizările neenergetice ale combustibililor fosili;
- agricultura;
- gestionarea deșeurilor/deșeuri;
- chestiuni transversale;
- alte sectoare, se adaugă detalii.

b) Impacturile asupra calității aerului și a mediului înconjurător ale fiecărei P și M în parte sau ale pachetelor de P și M avute în vedere pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor (O, în caz în care există asemenea date)

În cazul în care sunt disponibile, impacturile asupra calității aerului (se poate face referire, de asemenea, la obiectivele privind calitatea aerului recomandate de OMS) și asupra mediului

c) Estimarea costurilor și a beneficiilor aferente fiecărei P și M în parte sau pachetului de P și M avut în vedere pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor (F)

Denumirea și o scurtă descriere a fiecărei P și M în parte sau a pachetului de P și M	Costuri în EUR pe tona de emisii de poluanți care au fost reduse	Costuri anuale absolute în EUR	Beneficii anuale absolute	Raportul costuri-beneficii	Anul corespunzător prețului	Descrierea calitativă a estimărilor costurilor și beneficiilor

Se adaugă, după necesitate

d) Detalii suplimentare privind măsurile prevăzute în Capitolul I pct.1-3 din anexa nr.3 la prezentul Regulament vizând îndeplinirea de către sectorul agricol a angajamentelor de reducere a emisiilor

	Sunt P și M incluse în programul național de control al poluării atmosferice? Da/Nu (O)	Dacă da, se indică secțiunea / pagina din program (O)	Au fost P și M aplicate întocmai cum se prevăzuse? Da/Nu (O) Dacă nu, descrieți modificările care au fost introduse (O)

A. Măsuri pentru controlul emisiilor de amoniac (O)			
<p>1. Luând în considerare Codul-cadru de bune practici agricole pentru reducerea emisiilor de amoniac adoptat în 2014 de CEE-ONU, se elaborează un cod național consultativ de bune practici agricole care va favoriza dezvoltarea de noi tehnologii pentru controlul emisiilor de amoniac, care trebuie să cuprindă cel puțin următoarele elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) practici de gestionare a azotului, luând în considerare întregul ciclu al azotului; b) practici de hrănire a șeptelului; c) tehnici de împrăștiere a gunoiului de grajd, cu emisii reduse; d) tehnici de depozitare a gunoiului de grajd, cu emisii reduse; e) practici de întreținere a animalelor, cu emisii reduse; f) posibilități de reducere a emisiilor de amoniac provenite din utilizarea îngrășămintelor minerale. 			
<p>2. Se favorizează măsurile de reducere a emisiilor atmosferice antropice prin alocarea de resurse financiare pentru azot destinat monitorizării modificărilor intervenite în pierderile totale de azot reactiv din agricultură, inclusiv amoniac, oxid de azot, amoniu, nitrați și nitriți, pe baza principiilor stabilite în documentul orientativ al CEE-ONU privind bugetele pentru azot</p>			
<p>3. Se favorizează măsurile de reducere a emisiilor atmosferice antropice prin reducerea utilizării de îngrășăminte pe bază de carbonat de amoniu și reducerii emisiilor de amoniac provenite din îngrășămintele anorganice, prin următoarele metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) înlocuirea îngrășămintelor pe bază de uree cu îngrășăminte pe bază de nitrat de amoniu; b) în cazul în care se aplică în continuare îngrășăminte pe bază de uree, utilizarea unor metode cu privire la care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 30 % în comparație cu utilizarea metodei de referință, astfel cum este specificată în documentul orientativ privind amoniacul; c) promovarea înlocuirii îngrășămintelor anorganice cu îngrășăminte organice și, în cazul în care se aplică în continuare îngrășăminte anorganice, 			

<p>împrăștierea acestora în conformitate cu necesitățile previzibile ale culturii sau pășunii în cauză în ceea ce privește azotul și fosforul, luându-se în considerare și conținutul de nutrienți existent în sol și nutrienții proveniți din alte tipuri de îngrășăminte.</p>			
<p>4. Se favorizează măsurile de reducere a emisiilor atmosferice antropice prin reducerea emisiilor de amoniac provenite din gunoiul de grajd, prin următoarele metode:</p> <p>a) reducerea emisiilor generate de aplicarea gunoiului de grajd lichid și solid pe terenuri arabile și pășuni, utilizând metode care reduc emisiile cu cel puțin 30% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul și în următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) doar împrăștierea gunoiului de grajd lichid și solid în conformitate cu necesitățile previzibile ale culturii sau pășunii în cauză în ceea ce privește azotul și fosforul, luându-se în considerare și conținutul de nutrienți existent în sol și nutrienții proveniți din alte tipuri de îngrășăminte; (ii) neîmprăștierea gunoiului de grajd solid și lichid atunci când terenul în cauză este saturat cu apă, inundat, înghețat sau acoperit cu zăpadă; (iii) aplicarea gunoiului de grajd lichid pe pășuni se face cu un distribuitor cu bandă, un distribuitor cu papuc tractat sau prin injectare la suprafață ori în adâncime; (iv) încorporarea gunoiului de grajd solid și lichid împrăștiat pe teren arabil în sol în patru ore de la împrăștiere; <p>b) reducerea emisiilor rezultate din depozitarea gunoiului de grajd în afara adăposturilor pentru animale, prin următoarele metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) pentru depozitele de gunoi de grajd lichid construite după 1 ianuarie 2022, se utilizează sisteme sau tehnici de depozitare cu nivel scăzut de emisii despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 60% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul, iar pentru depozitele existente cu cel puțin 40%; 			

<p>(ii) acoperirea depozitelor de gunoi de grajd solid;</p> <p>(iii) asigurarea faptului că fermele dispun de o capacitate suficientă de depozitare a gunoiului de grajd, pentru a împrăștia gunoiul de grajd numai în perioadele adecvate pentru creșterea culturilor;</p> <p>c) reducerea emisiilor generate de adăposturile pentru animale, prin utilizarea unor sisteme despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul;</p> <p>d) reducerea emisiilor rezultate din gunoiul de grajd, prin utilizarea unor strategii de hrănire cu conținut redus de proteine, despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 10% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul.</p>			
<p>B. Măsuri de reducere a emisiilor pentru controlul emisiilor de particule fine în suspensie (PM_{2,5}) și de negru de fum (O)</p>			
<p>1. Fără a se aduce atingere prevederilor cu privire la eco-condiționalitate la Legea nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, se interzice arderea în câmp deschis a reziduurilor și a deșeurilor de recolte agricole și a reziduurilor forestiere, dacă această măsură se impune prin legislație. Se monitorizează și se asigură punerea în aplicare a oricărei măsuri puse în aplicare în conformitate cu primul alineat. Orice derogare de la această măsură se limitează la programele preventive de evitare a incendiilor de vegetație necontrolate, de control al organismelor dăunătoare sau de protejare a biodiversității.</p>			
<p>2. Se elaborează un cod național consultativ de bune practici agricole pentru gestionarea adecvată a reziduurilor din recolte, pe baza următoarelor metode:</p> <p>a) îmbunătățirea structurii solului prin încorporarea reziduurilor din recolte;</p> <p>b) îmbunătățirea tehnicilor de încorporare a reziduurilor din recolte;</p> <p>c) utilizarea alternativă a reziduurilor din recolte;</p> <p>d) îmbunătățirea stării nutrienților și a structurii solului prin încorporarea gunoiului de grajd în conformitate cu cerințele pentru o creștere optimă a</p>			

plantelor, evitându-se astfel incinerarea gunoiului de grajd (gunoi de fermă, așternut de paie).			
C. Prevenirea impacturilor asupra micilor exploatații agricole (O)			
La adoptarea măsurilor prezentate în secțiunile A și B, se asigură că impacturile asupra micilor exploatații agricole și a microîntreprinderilor agricole sunt pe deplin luate în considerare. Se admite scutirea micilor exploatații agricole și microîntreprinderile de măsurile respective, în cazul în care este posibil și oportun, având în vedere angajamentele de reducere aplicabile (O)			

7) Politicile selectate pentru adoptare, pe sectoare, inclusiv un calendar de adoptare, de punere în aplicare și de revizuire, precum și autoritățile competente responsabile

a) P și M individuale sau pachetul de P și M selectat pentru adoptare și autoritățile competente responsabile

Denumire a și o scurtă descriere a fiecărei P și M în parte sau a pachetului de P și M (O) <i>Se face referire la cele enumerate în tabelul la lit. a) din Secțiunea III, pct.2., subpct.6), după caz.</i>	Anul adoptării planificate (O)	Observații relevante formulate ca urmare a consultărilor (consultărilor) organizate în legătură cu fiecare P și M în parte sau cu pachetul de P și M (F)	Calendarul planificat pentru punerea în aplicare (O)		Obiectivele intermediare și indicatorii selectați pentru monitorizarea progreselor realizate în punerea în aplicare a P și M selectate (F)		Calendarul planificat pentru revizuire (în cazul în care diferă de cel aplicabil actualizării generale a programului național de control al poluării atmosferice, și anume o dată la 4 ani) (O)	Autoritățile competente responsabile de fiecare P și M în parte sau de pachetul de P și M (O) <i>Se face referire la cele enumerate în tabelul la lit.b) din Secțiunea III, pct.2, subpct.3), după caz.</i>
			Anul inițial	Anul final	Ținte intermediare	Indicatori		
Se adaugă rânduri suplimentare, după necesitate.								

b) Explicații ale motivelor alegerii măsurilor selectate și o evaluare a modului în care P și M asigură coerența cu planurile și programele stabilite în alte domenii de politică relevante

1. Explicație a motivelor alegerii făcute între măsurile avute în vedere în subpct. 6) lit.a) pentru a determina setul final de măsuri selectate (F)
2. Coerența P și M selectate cu obiectivele privind calitatea aerului la nivel național și, după caz, în statele membre învecinate (O)

3. Coerența P și M selectate cu alte planuri și programe relevante stabilite în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația națională (de exemplu, planurile naționale privind energia și clima) (O)

8) **Impacturile combinate preconizate ale P și M (scenariul „cu măsuri adiționale” – SMA) asupra reducerii emisiilor, a calității aerului și a mediului înconjurător, precum și incertitudinile aferente, după caz**

a) Îndeplinirea preconizată a angajamentelor de reducere a emisiilor (pentru scenariul „SMA”)

Poluanți (O)	Totalul emisiilor (kt), conform inventarelor pentru anul x-2 sau pentru anul x-3, se specifică anul (O)				Procentajul (%) de reducere a emisiilor obținut comparativ cu anul 2020 (O)			Angajamentele naționale de reducere a emisiilor pentru perioada 2030-2039 (%) (O)	Angajamentele naționale de reducere a emisiilor începând din 2040 (%) (O)
	Anul de referință 2020	2030	2035	2040	2030	2035	2040		
SO ₂									
NO _x									
COV _{nm}									
NH ₃									
PM _{2.5}									
Data estimărilor privind emisiile (O)									

b) Traiectorie neliniară de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici

În cazul în care se urmează o traiectorie neliniară de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici, se demonstrează că aceasta este mai eficientă din punct de vedere tehnic sau economic (luarea unor măsuri alternative ar presupune costuri disproporționate), că nu se va compromite îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici în anul 2040 și că se va converge către traiectoria liniară începând din anul 2035 (O), după caz.

Se face referință la costurile enumerate în tabelul la lit.c), din Secțiunea II, pct.2., subpct.6), după caz.

c) Mecanisme de flexibilitate

În cazul în care se utilizează mecanisme de flexibilitate, se furnizează detalii asupra modului în care sunt folosite acestea (O)

d) Îmbunătățirea preconizată a calității aerului (scenariul „SMA”)

A. Numărul preconizat de zone de control al calității aerului conforme și neconforme (F)												
Valori prevăzute în Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic	Numărul preconizat de zone de control al calității aerului neconforme				Numărul preconizat de zone de control al calității aerului conforme				Numărul total de zone de control al calității aerului			
	Se specifică anul	2030	2035	2040	Se specifică anul	2030	2035	2040	Se specifică anul	2030	2035	2040
PM _{2.5} (1 an)												
NO ₂ (1 an)												
PM ₁₀ (1 an)												

O ₃ (medie de max. 8 ore)												
Altele, se adaugă detalii.												
B. Depășiri maxime ale valorilor-limită pentru calitatea aerului și ale indicatorilor medii de expunere (F)												
Valori prevăzute în Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic	Depășiri maxime preconizate ale valorilor-limită pentru calitatea aerului în toate zonele				Indicatorul mediu de expunere preconizat (doar pentru PM_{2,5}(1 an)							
	Se specifică anul	2030	2035	2040	Se specifică anul	2030	2035	2040				
PM _{2,5} (1 an)												
NO ₂ (1 an)												
NO ₂ (1 an)												
PM ₁₀ (1 an)												
PM ₁₀ (24 de ore)												
O ₃ (medie de max. 8 ore)												
Altele, se adaugă detalii.												
C. Ilustrații care demonstrează îmbunătățirea preconizată a calității aerului și a gradului de respectare (F)												
Hărți sau histograme care ilustrează evoluția preconizată a concentrațiilor din aerul înconjurător [cel puțin pentru NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2,5} și O ₃ , precum și pentru orice alt sau alți poluant sau poluanți care prezintă o problemă] și care indică, de exemplu, numărul de zone, din totalul de zone de control al calității aerului, care vor fi (ne)conforme până în 2030, 2035 și 2040, depășirile maxime preconizate la nivel național, precum și indicatorul mediu de expunere preconizat												
D. Îmbunătățirea calitativă preconizată a calității aerului și a gradului de respectare (scenariul “SMA”), în cazul în care nu sunt furnizate date cantitative în tabelele de mai sus (F)												
Îmbunătățirea calitativă preconizată a calității aerului și a gradului de respectare (scenariul “SMA”)												

Pentru valorile-limită anuale, previziunile ar trebui să fie raportate în funcție de concentrațiile maxime din toate zonele. Pentru valorile-limită zilnice și orare, previziunile trebuie să fie raportate în funcție de numărul maxim de depășiri înregistrate în toate zonele.

e) Impacturile preconizate asupra mediului (scenariul „SMA”) (F)

	Anul de referință utilizat pentru evaluarea impacturilor asupra mediului	2030	2035	2040	Descriere
Teritoriul expus acidificării ca urmare a depășirii pragului critic (%)					
Teritoriul expus eutrofizării ca urmare a depășirii pragului critic (%)					
Teritoriul expus nivelului de ozon ca urmare a depășirii pragului critic (%)					

Indicatorii ar trebui să fie aliniați cu cei utilizați în temeiul Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi în legătură cu expunerea ecosistemelor la acidificare, la eutrofizare și la nivelul de ozon

Anexa nr. 4
la Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici

METODOLOGIILE PENTRU PREGĂTIREA ȘI ACTUALIZAREA INVENTARULUI ȘI A PROGNOZELOR NAȚIONALE DE EMISII ALE ANUMITOR POLUANȚI ATMOSFERICI, A RAPOARTELOR INFORMATIVE DE INVENTARIERE ȘI A INVENTARULUI NAȚIONAL DE EMISII AJUSTAT

Pentru poluanții specificați în anexa nr.1, autoritatea competentă elaborează inventarul național de emisii ale anumitor poluanți atmosferici, inventarul național de emisii ajustat, acolo unde este relevant, prognoze naționale de emisii, inventarul național de emisii dezagregate spațial, inventarul privind sursele punctuale de mari dimensiuni și rapoarte informative de inventariere, utilizând metodologiile adoptate de părțile la Convenția LRTAP (Orientările de raportare EMEP), utilizând Ghidul EMEP/AEM privind inventarul emisiilor de poluanți atmosferici (Ghidul EMEP/AEM) menționat în metodologiile respective. Totodată, în conformitate cu aceleași orientări, autoritatea competentă elaborează informații suplimentare, în special date privind activitatea, necesare pentru evaluarea inventarului național de emisii și a prognozelor emisiilor anumitor poluanți atmosferici.

Recurgerea la orientările de raportare EMEP nu aduce atingere modalităților suplimentare specificate în prezenta anexă și cerințelor privind nomenclatura pentru raportare, seriile cronologice și datele de raportare prevăzute în anexa nr. 1.

1. Inventarul național anual de emisii ale anumitor poluanți atmosferici

1) Inventarul național de emisii ale anumitor poluanți atmosferici este transparent, coerent, comparabil, complex și exact.

2) Emisiile poluanților atmosferici din principalele categorii identificate se calculează în conformitate cu metodologiile definite în Ghidul EMEP/AEM și cu scopul de a utiliza o metodologie (detaliată) de rangul 2 sau mai înalt.

3) Pentru stabilirea inventarului național de emisii, autoritatea competentă poate utiliza alte metodologii compatibile, bazate pe date științifice, în cazul în care metodologiile respective produc estimări mai exacte decât metodologiile implicite prevăzute în Ghidul EMEP/AEM.

4) Pentru emisiile poluanților atmosferici provenite din transporturi, Centrul Național pentru Energie Durabilă calculează și raportează emisiile în concordanță cu bilanțurile energetice naționale raportate către Oficiul Statistic al Uniunii Europene Eurostat.

5) Emisiile poluanților atmosferici provenite din transporturile rutiere se calculează și se raportează pe baza combustibililor vânduți la nivel național. La elaborarea inventarului național de emisii, autoritatea competentă calculează emisiile generate de unitățile de transport rutier și pe baza combustibililor utilizați sau a kilometrilor parcurși pe teritoriul național.

6) Ministerul Mediului raportează emisiile naționale anuale ale poluanților atmosferici exprimate în unitatea aplicabilă specificată în modelul de raportare NFR al Convenției LRTAP.

2. Prognozele naționale de emisii ale anumitor poluanți atmosferici

1) Prognozele naționale de emisii ale anumitor poluanți atmosferici sunt transparente, coerente, comparabile, complete și exacte, iar informațiile raportate includ cel puțin următoarele:

- a) identificarea clară a politicilor și a măsurilor adoptate și planificate incluse în estimările respective;
- b) rezultatele analizei de sensibilitate efectuate pentru estimări, după caz;
- c) descrierea metodologiilor, a modelelor, a ipotezelor de bază și a parametrilor principali de intrare și de ieșire.

2) Prognozele de emisii ale anumitor poluanți atmosferici se estimează și se raportează pe categorii de surse NFR. În cazul în care acest lucru nu este posibil din cauza lipsei de date suficient de detaliate, în raportul informativ de inventariere se include o justificare pentru raportarea la un nivel mai agregat. Ministerul Mediului furnizează o prognoză pentru scenariul «cu măsuri existente» (măsuri adoptate) (SME) și, în cazul în care este relevant, o prognoză pentru scenariul «cu măsuri adiționale» (măsuri planificate) (SMA) pentru fiecare poluant atmosferic, în conformitate cu orientările stabilite în Ghidul EMEP/AEM.

3) Prognozele naționale de emisii ale anumitor poluanți atmosferici sunt în concordanță cu inventarul național anual de emisii pentru anul $x-3$, unde x reprezintă anul în care se elaborează prognozele de emisii și cu prognozele raportate în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.

3. Raportul informativ de inventariere al emisiilor anumitor poluanți atmosferici

1) Raportul informativ de inventariere al emisiilor anumitor poluanți atmosferici este pregătit în conformitate cu Recomandările de raportare EMEP și se elaborează utilizând formatul pentru raportul de inventariere inclus în acestea. Raportul de inventariere include cel puțin următoarele informații:

- a) descrierea procedurilor instituționale pentru pregătirea inventarului emisiilor anumitor poluanți atmosferici;
- b) documentarea metodelor, tendințelor, recalculărilor, datelor de activitate și a altor informații relevante pentru înțelegerea inventarului;
- c) descrierea principalelor categorii naționale de surse de emisii;
- d) informații privind asigurarea calității incertitudinile și metodele de verificare;
- e) descrierea metodologiilor sectoriale (pe fiecare capitol separate);
- f) recalculări și îmbunătățiri planificate;
- g) prognoze care sunt actualizate la fiecare 2 sau 4 ani, sau în cazul modificărilor substanțiale de la ultima raportare,
- h) raportarea emisiilor gridate și a LPS (surse punctiforme mari);
- i) în cazul în care este relevant, informații privind utilizarea mecanismelor de flexibilitate prevăzute la Capitolul II, Secțiunea 2, după caz;
- j) în cazul în care este relevant, informații privind motivele pentru abaterea de la traiectoria de reducere stabilită în conformitate cu lit. i) și j), precum și măsurile pentru a readuce la respectiva traiectorie, după caz;
- k) un rezumat.

4. Ajustarea inventarului național de emisii a anumitor poluanți atmosferici

1) Ministerul Mediului include în propunerea sa privind ajustarea inventarului național de emisii a anumitor poluanți atmosferici, în conformitate cu prevederile din Capitolul II, Secțiunea 2 pct. 12-15, cel puțin următoarele documente justificative, furnizate de către autoritatea competentă în conformitate cu prevederile pct. 14:

- a) dovada faptului că angajamentele naționale de reducere a emisiilor anumitor poluanți atmosferici sunt depășite;
- b) dovezi privind măsura în care ajustarea inventarului de emisii a anumitor poluanți atmosferici reduce depășirea și contribuie la respectarea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor în cauză;
- c) estimarea referitoare la posibilitatea și la momentul îndeplinirii angajamentelor naționale de reducere a emisiilor pe baza prognozelor naționale de emisii fără ajustare;
- d) dovezi că ajustarea este în concordanță cu una sau mai multe dintre următoarele trei circumstanțe.

2) Se face trimitere, după caz, la ajustări anterioare relevante:

- a) în cazul unor noi categorii de surse de emisii:
  - dovada faptului că noua categorie de surse de emisii a anumitor poluanți atmosferici este recunoscută în literatura de specialitate și/sau în Ghidul EMEP/AEM;
  - dovada faptului că această categorie de surse nu a fost inclusă în inventarul național de emisii, istoric relevant la data când s-a stabilit angajamentul de reducere a emisiilor;
  - dovada faptului că emisiile anumitor poluanți atmosferici provenite de la o nouă categorie de surse pot împiedica statul să își îndeplinească angajamentele de reducere a emisiilor, susținută de o descriere detaliată a metodologiei, a datelor și a factorilor de emisie utilizați pentru a ajunge la această concluzie;
  - în cazul unor factori de emisie semnificativ diferiți care sunt utilizați la determinarea emisiilor provenite de la categorii de surse specifice:
  - descrierea factorilor de emisie inițiali, inclusiv o descriere detaliată a datelor științifice pe baza cărora s-a obținut factorul de emisie;
  - dovada faptului că factorii de emisie inițiali au fost utilizați la determinarea reducerilor de emisii la momentul stabilirii acestora;
  - descrierea factorilor de emisie actualizați, inclusiv informații detaliate privind datele științifice pe baza cărora s-a obținut factorul de emisie;
  - comparația estimărilor de emisii efectuate folosind factorii de emisie inițiali și actualizați, care să demonstreze că modificarea factorilor de emisie poate împiedica un stat membru să își îndeplinească angajamentele de reducere;
  - motivele pentru a decide dacă modificările factorilor de emisie sunt semnificative;
- b) în cazul unor metodologii semnificativ diferite care sunt utilizate la determinarea emisiilor anumitor poluanți atmosferici provenite de la categorii de surse specifice:
  - descrierea metodologiei inițiale folosite, inclusiv informații detaliate privind datele științifice pe baza cărora s-a obținut factorul de emisie;
  - dovada faptului că metodologia inițială a fost utilizată la determinarea reducerilor de emisii la momentul stabilirii acestora;
  - descrierea metodologiei actualizate folosite, inclusiv o descriere detaliată a datelor științifice sau a referințelor care au stat la baza obținerii sale;
  - comparația estimărilor de emisii efectuate folosind metodele inițiale și actualizate, care să demonstreze că modificarea metodologiei poate împiedica statul să își îndeplinească angajamentele de reducere;
  - raționamentul care a stat la baza deciziei dacă modificarea metodologiei este semnificativă.

3) Ministerul Mediului poate prezenta aceleași informații justificative pentru procedurile de ajustare bazate pe condiții prealabile similare, cu condiția prezentării informațiilor necesare, astfel cum sunt prevăzute la subpct. 1).

4) Ministerul Mediului recalculează emisiile ajustate, pentru a asigura, în măsura în care este posibil, coerența seriilor cronologice pentru fiecare an de la aplicarea ajustării sau, după caz, a ajustărilor.

Anexa nr. 5
la Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale
de anumiți poluanți atmosferici

INDICATORI OPȚIONALI PENTRU MONITORIZAREA IMPACTULUI POLUĂRII ATMOSFERICE

1. Pentru ecosistemele de apă dulce: determinarea proporțiilor daunelor biologice, inclusiv la nivelul receptorilor sensibili, respectiv microfite, macrofite și diatomee, și pierderea stocurilor de pește sau a nevertebratelor:

1) indicatorul principal: capacitatea de neutralizare a acizilor (ANC) și indicatorii secundari: aciditatea - (pH), sulfatii dizolvați (SO_4), nitratii (NO_3) și carbonul organic dizolvat;

2) frecvența prelevării de eșantioane: de la o dată pe an pentru lacuri, în timpul schimbului de apă din toamnă, la o dată pe lună pentru izvoare.

2. Pentru ecosistemele terestre: evaluarea acidității solului, pierderea nutrienților din sol, starea și echilibrul azotului, precum și pierderea biodiversității:

1) indicatorul principal - aciditatea solului: fracțiunile schimbabile de cationi bazici, respectiv saturația în baze și aluminiul schimbabil din soluri;

2) frecvența prelevării de eșantioane: o dată la zece ani; indicatorii secundari: pH, sulfatii, nitratii, cationii bazici, concentrațiile de aluminiu din soluțiile de sol;

3) frecvența prelevării de eșantioane: în fiecare an, în cazul în care prezintă relevanță;

4) indicatorul principal: levigarea nitratilor din sol, respectiv NO_3 , levigare;

5) frecvența prelevării de eșantioane: în fiecare an;

6) indicatorul principal: raportul carbon-azot (C/N) și indicatorul secundar: cantitatea totală de azot din sol (N_{tot});

7) frecvența prelevării de eșantioane: o dată la zece ani;

8) indicatorul principal: balanța de nutrienți din frunziș (N/P, N/K, N/Mg);

9) frecvența prelevării de eșantioane: o dată la patru ani.

3. Pentru ecosistemele terestre: evaluarea daunelor produse de ozon asupra creșterii vegetației și asupra biodiversității:

1) indicatorul principal: creșterea vegetației și daunele asupra frunzișului și indicatorul secundar: fluxul de carbon (C_{flux});

2) frecvența prelevării de eșantioane: în fiecare an;

3) indicatorul principal: depășirea nivelurilor critice bazate pe flux;

4) frecvența prelevării de eșantioane: în fiecare an în timpul perioadei de vegetație.

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la
reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici

1. Denumirea autorului, și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici a fost elaborat de către Ministerul Mediului

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile acestuia

Problema principală soluționată prin proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici* constă în necesitatea de a îmbunătăți calitatea aerului atmosferic prin stabilirea și respectarea angajamentelor naționale de reducere a unor poluanți atmosferici (SO_2 , NO_x , $PM_{2,5}$, $COVnm$, și NH_3), cu scopul de a minimiza riscurile pentru sănătatea umană și de a atenua efectele negative ale poluării atmosferice asupra mediului înconjurător.

Republica Moldova se clasează printre țările cu cea mai înaltă rată a mortalității generale în regiunea europeană, determinată de bolile netransmisibile.

Aerul poluat este al doilea factor de risc pentru bolile netransmisibile. Riscurile sunt cauzate de concentrațiile ridicate de PM_{10} și $PM_{2,5}$, NO_2 , SO_2 . Conform Agenției de Mediu, concentrația medie anuală de NO_2 în mun. Chișinău constituie $0,05\text{ mg/m}^3$, față de valoarea admisă de $0,04\text{ mg/m}^3$, din această cauză populația este expusă unui risc sporit, comparativ cu alte localități, de boli respiratorii și boli ale sistemului sangvin. Datele studiului „*Accesul populației la serviciile de sănătate din anul 2021*” indică faptul că fiecare a treia persoană (31,1%) suferă de cel puțin o boală cronică, iar fiecare a doua persoană dintre acestea suferă de cel puțin două boli cronice.

Proiectul Hotărârii Guvernului va contribui la îmbunătățirea calității aerului prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a 5 poluanți atmosferici, reglementați de Convenția de la Geneva privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (CLRTAP), la care Republica Moldova este parte, și Protocolul privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic, adoptat la Gothenburg la 1 decembrie 1999, (Protocolul Gothenburg).

În contextual procesului de armonizare a cadrului normativ național cu cel al UE, RM urmează să transpună Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici în legislația națională. În lipsa angajamentelor de limitare a emisiilor anuale de anumiți poluanți atmosferici, calitatea aerului atmosferic nu se va îmbunătăți.

Implementarea prevederilor proiectului va contribui la realizarea obiectivelor privind calitatea aerului, stabilite în *Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic* și, în special, la reducerea emisiilor a 5 poluanți atmosferici: dioxidul de sulf (SO_2), oxizii de azot (NO_x), compușii organici volatili nemetanici ($COVnm$), amoniac (NH_3), particulele fine în suspensie ($PM_{2,5}$) – substanțe care afectează grav sănătatea umană. Republica Moldova va pune în aplicare anumite măsuri pentru a se conforma angajamentelor naționale de reducere a emisiilor cu scopul protecției sănătății umane.

Perioada de reducere a emisiilor de poluanți este stabilită pentru anii 2030-2040, precum și după anul 2040, având ca an de referință anul 2020.

Conform estimărilor efectuate de către experții internaționali delegați din partea CLRTAP, prin instrumentul GAINS, se propun următoarele angajamente de reducere, comparativ cu anul de referință 2020, care trebuie atinse către anul 2040 și menținute după acest an.

SO_2 - până la 27%; NO_x - până la 26%; $PM_{2,5}$ - până la 29%; NH_3 - până la 4%; $COVnm$ - până la 15%.

Totodată, pentru perioada intermediară 2030-2039, au fost stabilite ținte mai joase, după cum urmează: *SO_2 - până la 13%; NO_x - până la 12%; $PM_{2,5}$ - până la 14%; NH_3 - până la 2%; $COVnm$ - până la 7%.*

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici* conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Astfel, potrivit clauzei de armonizare, proiectul Regulamentului transpune versiunea consolidată din 06.02.2024 al Directivei (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE și Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522 a Comisiei din 11 octombrie 2018 de stabilire a unui format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284.

În context, în scopul descrierii gradului de compatibilitate a prevederilor incluse în proiect, au fost elaborate Tabelele de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Regulamentului instituie cadrul juridic de reglementare pentru atingerea nivelurilor de calitate a aerului atmosferic prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor atmosferice antropice, cu scopul de a minimiza impactul poluării aerului asupra sănătății umane și a mediului.

Obiectivele Regulamentului vor fi atinse prin implementarea măsurilor stabilite în Programul național de control al poluării atmosferice, care va fi elaborat în temeiul art.8 lit. d din Legea nr. 98/2022.

De asemenea, proiectul Regulamentului stabilește prevederi privind elaborarea și raportarea inventarelor de emisii, prognozelor naționale de emisii și a rapoartelor informative de inventariere, în conformitate cu cerințele Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (CLRTAP), la care RM este parte.

Proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Regulamentului cu privire la reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici* este constituit din 4 capitole (41 puncte) și 5 anexe.

În Capitolul I “*Dispoziții generale*”, este reglementat scopul, obiectivele, domeniul de aplicare și include definițiile termenilor esențiali utilizați în actul normativ.

Capitolul II “*Reducerea emisiilor pentru anumiți poluanți atmosferici*” prevede limitarea emisiilor anuale de poluanți reglementați, care afectează sănătatea umană și mediul, la nivelurile definite pe baza unei traiectorii de reducere liniare, cu excepția cazului în care acest lucru ar necesita măsuri care presupun costuri disproporționate.

Proiectul stabilește următoarele angajamente naționale de reducere a emisiilor:

- *reducerea emisiilor de dioxid de sulf (SO₂), până la 27% comparativ cu anul de referință 2020, către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de oxizi de azot (NO_x), până la 26% comparativ cu anul de referință 2020, către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de PM_{2,5}, până la 29% comparativ cu anul de referință 2020, către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de amoniac (NH₃), până la 4% comparativ cu anul de referință 2020, către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de compuși organici volatili nemetanici (COV_{nm}), până la 15% comparativ cu anul de referință 2020, către anul 2040.*

Republica Moldova poate utiliza anumite mecanisme de flexibilitate, cum ar fi: luarea în considerare a unei cote a reducerilor de emisii de NO_x, SO₂, PM_{2,5}, CH₄ și posibilitatea elaborării inventarelor de emisii ajustate în cazul în care, în urma aplicării unei metodologii de inventariere îmbunătățite, nu se respectă un angajament de reducere. Regulamentul impune adoptarea, punerea

în aplicare și actualizarea periodică a programului național de control al poluării atmosferice (PNCPA), care stabilește modul de îndeplinire a angajamentelor de reducere a emisiilor;

Capitolul III ”*Inventarierea emisiilor și monitorizarea impactului poluării atmosferice*” prevede norme privind monitorizarea emisiilor de poluanți atmosferici, precum elaborarea și actualizarea inventarului și estimărilor naționale de emisii, însoțit de un raport informativ de inventariere, în conformitate cu obligațiile și orientările adoptate în cadrul Convenției LRTAP (descrise în anexa nr.4). În conformitate cu prevederile Regulamentului, se evaluează și se monitorizează impactul negativ al poluării atmosferice asupra ecosistemelor acvatice și terestre, conform prevederilor Anexei nr.5;

Capitolul IV ”*Accesul la informații și aspecte de cooperare*” stabilește tipul de informații și rapoarte în domeniul poluării atmosferice și calității aerului, prin intermediul cărora publicul este informat la acest subiect;

Regulamentul include 5 anexe:

Anexa nr. 1 - cerințele privind monitorizarea și raportare anuală a emisiilor.

Anexa nr. 2 - angajamentele naționale de reducere a emisiilor atmosferice antropice.

Anexa nr. 3 - conținutul, structura și formatul programului național de control al poluării atmosferice.

Anexa nr. 4 - metodologiile pentru pregătirea și actualizarea inventarelor și a prognozelor naționale de emisii, a rapoartelor informative de inventariere și a inventarelor naționale de emisii.

Anexa nr. 5 - indicatori opționali pentru monitorizarea impactului poluării atmosferice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Realizarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, asociate cu elaborarea programului național de control al poluării atmosferice și inventarului național de emisii, însoțit de un raport informativ de inventariere, nu va implica cheltuieli financiare suplimentare din Bugetul de Stat. Atribuțiile de bază ale autorităților administrației publice vor fi executate în limitele efectivului angajaților acestor instituții, în limitele alocațiilor bugetare.

Pentru pregătirea inventarului național de emisii, însoțit de un raport informativ de inventariere se vor colecta date provenind din informații obținute prin monitorizarea măsurilor din cadrul politicilor sectoriale de mediu, energie, transporturi, agricultură etc. Aceste date vor reflecta măsurile de reducere a emisiilor rezultate din activitățile desfășurate în aceste sectoare.

Beneficiile aferente reducerii impactului poluanților atmosferici asupra sănătății umane vor depăși costurile de asigurare a conformității. În primul rând, măsurile propuse vor contribui la creșterea speranței de viață ca urmare a reducerii numărului de decese cauzate de bolile provocate de poluarea atmosferică. În al doilea rând, vor fi atestate beneficii de mediu datorate reducerii pagubelor cauzate ecosistemelor.

Comisia Europeană a estimat că costurile directe antrenate de respectarea valorilor conform actelor UE privind calitatea aerului înconjurător vor atinge o valoare de 5-8 miliarde de euro pe an, iar beneficiile pentru sănătate în valoare monetară reprezintă între 37 și 119 miliarde de euro pe an. Comisia a concluzionat că beneficiile aduse de politica privind calitatea aerului depășesc cu mult costurile de implementare¹.

Costurile pentru agenți economici

Proiectul propus, fiind un document axat în primul rând pe instituționalizarea funcțiilor de monitorizare a calității aerului atmosferic, cu scopul de a reduce impactul poluanților atmosferici

¹ SEC(2005) 1133 din 29 septembrie 2005: Impact Assessment Annex to the Communication on Thematic Strategy on Air Pollution and the Directive on „Ambient Air Quality and Cleaner Air for Europe (Evaluare de impact – anexă la comunicarea referitoare la strategia tematică privind poluarea atmosferică și Directiva privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa), p. 21.

asupra sănătății umane și mediului, nu va avea un impact direct asupra activității de întreprinzător.

Angajamentele respective sunt stabilite la nivel de țară și nu prevăd careva sarcini concrete pentru agenții economici. Pentru a facilita realizarea prevederilor stabilite, Republica Moldova va beneficia de un termen de conformare de cinci ani, perioadă în care vor fi puse în aplicare mai multe măsuri în scopul atingerii reducerii emisiilor de poluanți.

Regulamentul propus spre aprobare nu impune careva obligații pentru agenții economici. Documentul conține cerințe pentru elaborarea Programului național de control al poluării atmosferice, prin care se intenționează favorizarea acțiunilor de reducere a unor poluanți, însă nu se impun norme imperative.

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare:

Cadrul normativ în domeniul protecției aerului atmosferic este reprezentat de:

Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, care vizează securitatea ecologică a populației, utilizarea rațională a resurselor naturale, precum și conservarea naturii și protecția tuturor componentelor de mediu (aer, apă, sol, flora, fauna, etc).

Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic. Legea prevede cadrul juridic pentru evaluare și monitorizare calității aerului, precum și stabilirea unui sistem pentru evaluarea calității aerului înconjurător în raport cu poluanții atmosferici. Art. 33 ale Legii prevede că angajamentele de reducere a emisiilor de poluanți sunt stabilite în *Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici*.

Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale instituie cadrul normativ cu privire la prevenirea poluării provocate de activitățile industriale și economice, în vederea reducerii emisiilor în aer, apă și sol. Legea creează sistemul de autorizare integrată de mediu/autorizare de mediu, instituie procedura de aplicare a celor mai bune tehnici disponibile și a regulilor generale pentru operatori, precum și sistemul de monitorizare a respectării condițiilor din autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu.

Atât actele normative în vigoare, cât și strategiile și programele sectoriale de dezvoltare conțin deja un șir de prevederi menite să contribuie la reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă. Spre exemplu, Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic include cerințe cu privire la prevenirea poluării aerului atmosferic, cerințe cu privire la planurile privind calitatea aerului și planurilor de menținere a calității aerului, implementarea cărora va contribui la reducerea emisiilor de poluanți. Regulamentul privind controlul emisiilor de compuși organici volatili rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la terminale la stațiile de alimentare cu produse petroliere (HG nr. 587/2020) prevede anumite cerințe tehnice față de instalațiile de depozitare a produselor petroliere, astfel încât să se prevină emisiile de COV în atmosferă în procesul de încărcare și descărcare. La fel, Regulamentul privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor (HG nr. 914/2020) stabilește cerințe privind limitarea conținutului de COV în vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor.

Prin intervenția dată statul urmărește concretizarea în cadrul normativ a responsabilităților autorităților publice, în vederea monitorizării calității aerului atmosferic, controlului emisiilor de poluanți și reducerii efectelor nefaste ale poluării asupra sănătății umane și mediului.

Nu este necesară modificarea cadrului normativ existent.

7. Avizare și consultarea publică a proiectului

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului. În vederea efectuării consultării publice, analiza de impact și proiectul Regulamentului, a fost publicată pe pagina web

oficială a Ministerului Mediului și pe portalul https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12472, astfel încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentul respectiv.

Proiectul Regulamentului prevede norme exclusiv cu caracter public. Realizarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, asociate cu elaborarea programului național de control al poluării atmosferice și inventarului național de emisii, însoțit de un raport informativ de inventariere, vizează executarea angajamentului fundamental al statului privind asigurarea protecției aerului și nu impun obligații pentru mediul de afaceri.

8. Constatările expertizei anticorupție

Centrul Național Anticorupție a emis raportului de expertiză anticorupție nr. EHG24/9880 din 01.08.2024 (scrisoarea nr. 06/2/12781 din 01.08.2024). Obiecțiile și recomandările expuse în raport au fost acceptate. Textul proiectului Regulamentului a fost modificat.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Centrul de Armonizare a Legislației a întocmit Declarația de compatibilitate (nr. 31/02-126-6601 din 17.06.2024) la proiectul hotărârii de Guvern. Obiecțiile CAL au fost acceptate, Clauza de armonizarea a fost revăzută.

10. Constatările expertizei juridice

Obiecțiile Ministerului Justiției, expuse în avizul nr.04/2-5588 din 13.06.2024, au fost acceptate și operate modificările respective.

11. Constatările altor expertize

Analiza Impactului de Reglementare a proiectului a fost susținută în cadrul ședinței din 14.05.2024 a GL al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (nr.38-78-5629 din 24.05.2024), iar proiectul Regulamentului a fost susținut în cadrul ședinței din 09.07.2024 (nr.38-78-8148 din 19.07.2024).

Ministru

Sergiu LAZARENCU

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea
Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici

(număr unic 462/MM/2023)

Nr. d/o	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Avizarea I			
1.	Ministerul Afacerilor Externe Aviz nr. DI/3/041.1-6230 din 12.06.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
2.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr. 21-3169 din 13.06.2024	La proiectul hotărârii de Guvern: În clauza de adoptare , recomandăm excluderea textului „ <i>precum și în scopul executării prevederilor Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi, ratificate prin Hotărârea Parlamentului nr. 399/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 23, art. 234)</i> ”, ori, scopul elaborării proiectului actului normativ se inserează în nota informativă care însoțește proiectul și nu în clauza de adoptare. Concomitent, corespunzător art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, considerăm judicios, în tot textul proiectului Regulamentului, a se revedea textul „ <i>pct. 6</i> ”, ori în pct. 6 nu sunt indicate careva instituții specializate.	Se acceptă. Clauza de adoptare a fost modificată. Se acceptă. Textul a fost modificat. Referința la pct. 6 a fost substituită cu pct. 7.
3.	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/2-5588 din 13.06.2024	La proiectul de hotărâre: Potrivit art. 44 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/201</i> cu privire la actele normative, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de temei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să adopte actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ. La indicarea temeiului juridic se face	Se acceptă. Clauza de adoptare a fost modificată.

	<p>referință la norma juridică concretă care stabilește competența autorității să adopte/aprobe actul normativ respectiv. Astfel, din clauza de adoptare se va exclude textul „precum și în scopul executării prevederilor Convenției asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, ratificate prin Hotărârea Parlamentului nr. 399/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 23, art. 234)”, deoarece prevederile date nu stabilesc competența Guvernului de a aproba o astfel de hotărâre.</p>	
	<p>La proiectul Regulamentului: Parafa de aprobare se va indica după cum urmează: „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/2024”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
	<p>La Capitolul II, la denumirea Secțiunii 1, întru redarea cu claritate a intenției normative, după cuvântul „emisiilor” sugerăm a se interveni prin completare cu cuvintele „pentru anumiți poluanți atmosferici” (obiecție valabilă și la pct. 6)</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
	<p>Recomandăm a revizui și redacta soluția normativă de la pct. 6, în contextul în care la pct. 19, 20, 22 și 23 se face trimitere la acesta, precum și referitor la termenele de aplicare a angajamentelor. Pentru claritate, sugerăm a redacta conținutul pct. 6 prin completarea cu denumirea autorităților publice centrale și instituțiile specializate la care se face referire.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat. Referința la ”pct. 6” a fost substituită cu referința la ”pct. 7”. Pct. 7 a fost completat cu denumirile autorităților publice.</p>
	<p>La pct. 22, sugerăm a revizui conținutul, în vederea completării cu informația relevantă, întrucât în formula actuală are un caracter declarativ. Totodată, cuvântul „comformitate” se va substitui cu cuvântul „conformitate”, forma gramaticală a acestuia.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
	<p>Pct. 23 se va revizui, în vederea completării cu informația relevantă cu privire la enumerarea autorităților publice centrale competente și instituții specializate, întrucât la pct. 6 acestea nu sunt prevăzute. În același punct, la sbp. 1) cuvântul „atmospheric” se va reda în limba română, ținând cont de prevederile art. 54 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, potrivit cărora textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română (obiecție valabilă și pentru pct. 40 și 41).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>La pct. 38 și 39, cuvintele „pe propria pagina web” se vor substitui cu cuvintele „pe pagina web oficială a sa”, ținând cont de prevederile <i>Regulamentului cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și la cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 728/2023</i> (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 41, recomandăm a se interveni cu completarea pe conținut în vederea explicării textului „CEE-ONU”, conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, prin care se statuează că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>Cu referire la conținutul de la Anexa nr. 1 la Regulament, în denumirea Tabelului A sugerăm a exclude textul „, , astfel cum se menționează la pct. 25”, deoarece are caracter excedent. Observăm o situație similară și la următoarele tabele, la care sugerăm a se interveni cu unele rectificări: în denumirea Tabelului B a se exclude textul „, , astfel cum se menționează la pct. 26”; 3 în denumirea Tabelului C a se exclude textul „, , astfel cum se menționează la pct. 29”; în denumirea Tabelului D a se exclude textul „, , astfel cum se menționează la pct. 27”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>Referitor la conținutul de la Anexa nr. 2 la Regulament, la Tabelul A sugerăm a revizui și reformula conținutul primului alineat plasat sub denumirea anexe, întrucât acesta are o formulare defectuoasă (obiecție valabilă și pentru Tabelul B).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>Cu caracter de recomandare generală, referitor la tabelele anexate la proiectul Regulamentului, întru asigurarea unui conținut clar și accesibil, sugerăm ca acestea să se expună structurat prin utilizarea numerotării distincte a pozițiilor.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>În subsidiar, proiectul se va revizui în vederea eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din <i>Legea nr. 100/2017</i>, acesta se expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

4.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat Aviz nr. 02/465 din 14.06.2024	Expunerea noțiunii de <i>autoritatea competentă</i> , expusă în pct. 5 al proiectului regulamentului într-o nouă redacție: <i>autoritatea competentă - autoritatea/instituția publică</i> , responsabilă de monitorizarea și evaluarea calității aerului atmosferic.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
5.	Ministerul Energiei Aviz nr. nr. 10-1639 din 17.06.2024	La pct. 19, 22, 23 propunem substituirea sintagma „ <i>la pct.6</i> ” cu sintagma „ <i>la pct. 7</i> ”, dat fiind faptul că la pct. 7 din Regulament, sunt indicate autoritățile publice centrale și instituțiile specializate, în domeniile sănătății publice, energiei, economiei, transportului, agriculturii, la care se fac referință în pct. 19, 22, 23.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 20 și pct.21, textul „ <i>de furnizare sau producție a energiei și/sau căldurii</i> ” se vor substitui cu textul „ <i>de producere, transportul și distribuție a energiei electrice și/sau termice</i> ” în conformitate cu noțiunile prevăzute în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		În anexa nr. 1 din proiectul Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, în tabelele A, C și D, literele „ <i>PCB</i> ” se vor substitui cu literele „ <i>BPC</i> ”, în conformitate cu art. 1 din Hotărârea de Guvern nr. 81/2009.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
6.	Agenția de Mediu Aviz nr. 08/230/2024 din 17.06.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
7.	Inspectoratul pentru Protecția Mediului Aviz nr. 801 din 17.06.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
8.	Ministerul Sănătății Aviz nr. 09/2394 din 17.06.2024	1. În tot cuprinsul Regulamentului, după textul „particule fine în suspensie (PM _{2,5})” se completează cu cuvântul „și PM ₁₀ ”.	Nu se acceptă. Directiva (UE) 2016/2284 prevede reducerea emisiilor a cinci poluanți atmosferici, cu cel mai mare impact asupra sănătății umane. Printre acești poluanți atmosferici nu se regăsește PM ₁₀ .

			<p>Prevederile Directivei(UE) 2016/2284 se bazează pe cele ale Convenției LRTAP și Protocolului de la Gothenburg revizuit, care stabilește, pentru fiecare parte, noi angajamente de reducere a emisiilor de dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x), compuși organici volatili nemetanici (COV_{nm}), amoniac (NH₃) și particule fine în suspensie (PM_{2,5}). Extinderea domeniului de aplicare prin includerea unor angajamente suplimentare pentru emisiile de PM₁₀ nu este rațională și va impune sarcini suplimentare legate de planificarea acțiunilor necesare pentru atingerea acestora.</p> <p>Conform studiilor efectuate de către Organizația Mondială a Sănătății, s-a demonstrat că cea mai nocivă expunere la particule în suspensie este expunerea pe termen lung la particule fine (PM_{2,5}).</p>
		<p>2. La pct. 5: 1) după definiția noțiunii „negru de fum” în paranteze se completează cu cuvântul „funingine”. 2) se propune de a fi excluse definițiile „oxizi de azot (NO_x)” și „particule fine PM 2,5”, deoarece art. 3 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, prevăd noțiunile respective.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Definițiile menționate au fost excluse.</p>
		<p>3. Punctul 37, se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „În cazul înregistrării unui nivel ridicat de poluanți a aerului atmosferic, publicul urmează a fi informat în conformitate cu art. 10, alin. (2) din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost modificat.</p>

		Totodată, la anexa nr. 1, tabelul A, de exclus nota « „PM10” înseamnă particule cu un diametru aerodinamic mai mic sau egal cu 10 micrometri (μm)», deoarece art. 3 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, prevede definiția noțiunii respective.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
9.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/5-03/ 218/ 950 din 18.06.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
10.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr. 10/1- 1944 din 20.06.2024	La proiectul Regulamentului, punctul 40 stabilește că, „în cazul în care se identifică un posibil impact negativ semnificativ asupra calității aerului atmosferic în context transfrontalier, Ministerul Mediului efectuează consultări în vederea prevenirii acestui impact.”. În vederea asigurării unei clarități asupra modalității de consultare privind impactul asupra calității aerului în context transfrontalier, considerăm oportună includerea referinței la cadrul legal care reglementează procedura de consultare în acest context, Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La Anexa nr. 3 la proiect, secțiunea II lit. A, pct. 2 este oportună explicarea măsurii prin care „Ministerul Mediului, urmare unui studiu, propune către Ministerul Finanțelor planificarea surselor financiare pentru azot în scopul monitorizării modificărilor intervenite în pierderile totale de azot reactiv din agricultură, inclusiv amoniac, oxid de azot, amoniu, nitrați și nitriți, pe baza principiilor stabilite în documentul orientativ al Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite privind bugetele pentru azot”, în special în contextul în care face referire la conceptul de „buget pentru azot”. Astfel, potrivit tabelului de concordanță, actul UE care se transpune parțial, Directiva 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE, stabilește că “statele membre pot stabili un buget național pentru azot”, scopul căruia constă în gestionarea ciclurilor de azot la nivel național prin contabilizarea tuturor intrărilor, ieșirilor și stocurilor de azot în diverse compartimente ale mediului și sectoare economice, asigurând un echilibru optim între necesitățile sectorului și protecția mediului, nefiind clară, în acest sens, scopul planificării de surse financiare pentru azot.	Se acceptă. Textul a fost modificat.

11.	Centrul de Armonizare a Legislației Aviz nr. 31/02-126-6601 din 17.06.2024	Pct. 3 din proiectul Regulamentului care reflectă obiectivele ce se propun a fi realizate se va completa cu un obiectiv suplimentar prevăzut la art. 1 (2) din actul UE , în speță: “sinergii mai bune între politica națională privind calitatea aerului și alte politici naționale relevante, în special politicile privind schimbările climatice și energia” , ori interconectarea și coordonarea politicilor sectoriale este determinată în realizarea obiectivului general de protecție a mediului înconjurător.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Clauza de armonizare a proiectului de Regulament urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție: ”Prezentul Regulament: - transpune parțial (transpune art. 1, art. 2 (1), art. 3 pct. 2 - 11, art. 4 (1) - (3) (a) și (d), art. 5 (1) (a), (2) - (4), art. 6 (1) - (5), art. 8 (1) - (5), art. 9 (1) - (2), art. 14, art. 15, Anexa I - V) Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 344 din 17 decembrie 2016 (CELEX: 32016L2284), așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 a Comisiei din 27 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind metodologia de raportare a prognozelor de emisii de anumiți poluanți atmosferici; - transpune Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522 a Comisiei din 11 octombrie 2018 de stabilire a unui format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 256 din 12 octombrie 2018 (CELEX: 32018D1522).”	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		<i>b) Obiecții privind Tabelul de concordanță la Directiva (UE) 2016/2284</i> În compartimentul 6 al tabelului de concordanță urmează a fi inserat gradul de compatibilitate pentru fiecare prevedere separat, iar pentru prevederile stabilite la art. 2 (2), art. 3 pct. 12 - 14, art. 4 (3) (c) și (d), art. 5 (5) - (8), art. 6 (7) - (10), art. 7, art. 8 (6) și (7), art. 9 (3), art. 10 (2) - (4), art. 11 - art. 13, art. 16, art. 17, art. 19 - art. 23, se va indica calificativul “Norme UE	Se acceptă. Tabelul de concordanță a fost modificat.

		<p>neaplicabile”, iar la Anexa II se va indica calificativul “parțial compatibil”.</p> <p>Totodată, urmează a fi redactat tehnic compartimentul 5, ori punctele proiectului național din această rubrică nu corespund în totalitate punctelor din proiectul Regulamentului, în speță, pentru art. 3 și art. 5 al actului UE.</p>	
12.	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Aviz nr. 2024PHG-1944 din 01.07.2024</p>	<p>1. Pe tot parcursul textului este necesar de clarificat semnificația următoarelor sintagme și a termenelor de implementare a cerințelor stabilite a actului normativ prenotat, prin prisma datei de construcție a încăperii; a) „sistemele de adăpostire a animalelor, cu emisii reduse”; b) „reducerea emisiilor generate de adăposturile pentru animale, prin utilizarea unor sisteme despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul”; c) „reducerea emisiilor rezultate din depozitarea gunoierului de grajd în afara adăposturilor pentru animale, prin următoarele metode: pentru depozitele de gunoi de grajd lichid construite după 1 ianuarie 2022, se utilizează sisteme sau tehnici de depozitare cu nivel scăzut de emisii despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 60% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul, iar pentru depozitele existente cu cel puțin 40%”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat. Referitor la sintagmele utilizate și termenele de implementare a cerințelor privind controlul emisiilor de amoniac, atenționăm că în proiect nu sunt stabilite obligații cu termen specific sau angajamente imperative. Prevederile menționate sunt orientative și se aplică în măsura posibilităților, luând în considerare Codul-cadru de bune practici agricole pentru reducerea emisiilor de amoniac, adoptat în 2014 de CEE-ONU. Ministerul Mediului în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare urmează să stabilească un Cod național consultativ de bune practici agricole. Codul național consultativ de bune practici agricole va avea caracter doar consultativ și va favoriza dezvoltarea de noi tehnologii pentru controlul emisiilor de amoniac. În viitor, se preconizează promovarea pe larg a acestor practici.</p>
		<p>2. În anexa nr. 2 din Regulamentul menționat, tabelul A și B nu este clar cum urmează să fie repartizați indicatorii procentuali pe următorii 10 ani (spre exemplu, este stabilită reducerea cu 14% pentru orice an din perioada 2030-2039 iar dacă adunăm 14% la perioada stabilită de 10 ani, reiese că este necesar de redus poluanții cu 140%).</p>	<p>Se acceptă parțial. Modalitatea de stabilire și atingere a angajamentelor de reducere a emisiilor reglementate este preluată din Directivă (UE) 2016/2284 și este</p>

			<p>imperativă. La nivel național, am ajustat doar procentul angajamentului în funcție de realitățile naționale. Indicatorii procentuali pentru următorii 10 ani nu sunt repartizați anual, se stabilește un anumit procent care trebuie atins către anul 2039, în comparație cu anul de referință 2020. Pentru fiecare din cei 10 ani, procentul stabilit este același și e corelat cu anul de referință – 2020, nu cu anul precedent raportării. Astfel, procentul de reducere nu se mărește cu fiecare an următor, el rămâne același (de exemplu, 13 % pentru emisiile de SO₂ comparativ cu anul de referință 2020).</p>
		<p>3. În Nota informativă a proiectului, la pct. 5 - Fundamentarea economico-financiară, la primul alineat este menționat că „Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.” iar mai jos, la ultimul alineat este stipulat că „Angajamentele respective sunt stabilite la nivel de țară și nu prevăd careva sarcini concrete pentru agenții economici.”. Tot în textul pct. 5, se menționează „Proiectul propus, fiind un document axat în primul rând pe instituționalizarea funcțiilor de monitorizare a calității aerului atmosferic, cu scopul de a reduce impactul poluanților atmosferici asupra sănătății umane și mediului, nu va avea un impact direct asupra activității de întreprinzător”. Aceste afirmații nu corespund cu cerințele de implementare de către fermierii din sectorul zootehnic a unor sistemele de adăpostire a animalelor, cu emisii reduse și utilizarea de sisteme sau tehnici de depozitare cu nivel scăzut de emisii de amoniac cu cel puțin 60% iar în cazul depozitelor cu cel puțin 40% iar în cazul adăposturilor de animale, utilizarea unor sisteme despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ. Toate aceste prevederi reprezintă costuri de implementare, care vor fi suportate de către agenții economici din sectorul zootehnic, și care ulterior se vor regăsi în prețul de vânzare a produselor agro-alimentare de origine animalieră. Pe de altă parte,</p>	<p>Se acceptă parțial. Nota informativă a fost modificată.</p> <p>Prevederile menționate sunt <i>orientative</i> și se aplică în măsura posibilităților, luând în considerare Codul-cadru de bune practici agricole pentru reducerea emisiilor de amoniac, adoptat în 2014 de CEE-ONU. Codul național consultativ de bune practici agricole va avea <i>caracter doar consultativ</i> și va favoriza dezvoltarea de noi tehnologii pentru controlul emisiilor de amoniac.</p> <p>Cod național consultativ de bune practici agricole, va fi un document de tip „Ghid” stabilit de către Ministerul Mediului în comun cu</p>

mai sus se vorbește despre un raport informativ de inventariere nefiind clar descrisă ce presupune acest raport și care va fi procedura de inventariere, prin intermediul căruia anume se prevede procedura de intervenție directă în activitatea economică a fermierului, și în mod special, în procesul de creștere a animalelor și produselor de origine animalieră, obținute de la acestea.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Regulamentul propus spre aprobare nu impune obligații imperative pentru agenții economice. În Anexa nr. 3 este prevăzută doar **metodologia** elaborării programelor naționale de control al poluării atmosferice, care conține cerințe pentru acest document de politici. Proiectul actual cuprinde doar cerințe pentru elaborarea Programului, prin care se intenționează favorizarea acțiunilor de reducere a unor poluanți, însă nu se impun norme imperative.

Referitor la elaborarea **raportului informativ de inventariere**, aceasta este o procedură care deja se aplică, odată cu ratificarea Convenției CLRTAP (1995) de către RM, și prevede descrierea mecanismului de inventariere a poluanților monitorizați la nivel național, estimarea prognozelor și descrierea acțiunilor planificate pentru îmbunătățirea calității aerului.

Raportului informativ de inventariere este elaborat anual de către Agenția de Mediu. Ministerul Mediului raportează anual inventarul și raportul informativ de inventariere al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, specificate la pct.28, conform obligațiilor asumate în cadrul Convenției LRTAP.

Proiectul nu impune obligații noi pentru mediul de afaceri.

Avizarea II			
1.	Ministerul Afacerilor Externe Aviz nr. DI/3/041.1-7108 din 05.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
2.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr. 21-3590 din 04.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
3.	Agenția de Mediu Aviz nr. 08/556/2024 din 04.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
4.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat Aviz nr. 04/563 din 10.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
5.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr. 10/1-2133 din 08.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
6.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/5-09/249 din 05.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.

7.	Ministerul Energiei Aviz nr. 10-1846 din 10.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
8.	Centrul de Armonizare a Legislației Aviz nr. 31/02-69-7478 din 08.07.2024	Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-6601 din 17 iunie 2024), au fost formulate o serie de obiecții de compatibilitate, precum și cu referire la instrumentele de armonizare (clauza de armonizare), care în mare parte au fost luate în considerare la etapa de definitivare a proiectului. Totodată, cu referire la art. 18 din Directiva (UE) 2016/2284 , care se referă la regimul de sancționare aplicabil, menționăm că Tabelul de concordanță nu reflectă modalitatea de implementare a acestuia în legislația contravențională sau/și penală națională sau planurile de viitor de implementare a acestuia. La fel, nici Sinteza obiecțiilor nu indică motivele neacceptării obiecției formulate. În context, comunicăm lipsa de obiecții sau observații suplimentare pe marginea proiectului național.	Se acceptă.
9.	Inspectoratul pentru Protecția Mediului Aviz nr. 907 din 10.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
10.	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/2-6533 din 10.07.2024	La proiectul hotărârii Guvernului: În conformitate cu prevederile art. 102 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova și ale <i>Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern</i> , hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se contrasemnează de ministrii care au obligația punerii acestora în aplicare. Ținând cont că potrivit Anexei nr. 3 la Regulament, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are sarcina de a preveni efectele asupra micilor exploatații agricole, proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi contrasemnat și de ministrul agriculturii și industriei alimentare.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La proiectul Regulamentului: 1. Clauza de armonizare se va revedea prin prisma pct. 30 și 31 din <i>Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018</i> . Astfel, se va indica calificativul de apreciere a compatibilității, fie transpunere parțială, fie transpunere selectivă (transpune art., lit., pct., anexa etc. din actul Uniunii Europene).	Se acceptă. Textul a fost modificat.

		<p>2. Pentru a reda un caracter uniform prevederilor legale din clauza de armonizare și a nu admite confuzii între articole și alineate, referința la articolele care se transpun din <i>Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016</i> se va expune după următorul exemplu: „art. 2 alin. (1), art. 4 alin. (1)-(3) lit. (a) și (d)...”. Adicional, textul „Anexa I-V” se va substitui cu textul „Anexele I-V”, or, în cazul în care se face referință la mai multe anexe, se utilizează cuvântul „Anexele”.</p>	<p>Se acceptă. Clauza de armonizare a fost modificată.</p>
		<p>3. La <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> și la <i>Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522</i>, la referința la CELEX prima cifră va fi „0”.</p>	<p>Nu se acceptă. Referința la CELEX a fost expusă în conformitate cu recomandarea CAL. În conformitate cu prevederile art.32 alin. (5¹) din <i>Legea nr.100/2017</i> cu privire la actele normative, în avizele la proiectul actului normativ, autoritățile publice își expun opinia în privința soluțiilor juridice din domeniile care intră în sfera lor de competență sau care le vizează direct.</p>
		<p>4. La pct. 11, textul „pct. 5-10” se va substitui cu textul „pct. 6-10”, or, pct. 6-10 transpun art. 4 alin. (1) și (2) din <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> la care se face referință la art. 4 alin. (3) din <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> transpus prin pct. 11.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>5. În conformitate cu art. 53 alin. (1) lit. a) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, secțiunile sunt însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. Prin urmare, la pct. 12, textul „Secțiunea IV” se va substitui cu textul „Secțiunea 4” (obiecție valabilă și la pct. 13 și 14).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>6. La pct. 15, textul „Secțiunea IV, pct. 1 lit. (d) sbp. (II) și (III)” se va substitui cu textul „Capitolul IV pct. 1 sbp. 4) lit. a) liniuțele patru-opt și lit. b)”, or, aceste elemente structurale transpun anexa IV partea 4 punctul 1 litera (d) punctele (ii) și (iii) la care se face referință la art. 5 alin. (1) alineatul al treilea din <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> transpus prin pct. 15.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>7. Ținând cont de prevederile <i>Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate</i>, la pct. 19, cuvintele „autoritățile publice centrale” se vor substitui cu cuvintele „autoritățile administrației publice centrale” (obiecție valabilă și la pct. 22 și 23).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>8. La pct. 23: 1) La sbp. 1), denumirea Protocolului la care se face referință se va ajusta ținând cont de denumirea indicată în <i>Legea nr. 215/2015</i> prin care a fost ratificat. 2) În aceeași ordine de idei, odată ce unele puncte au fost preluate <i>ad litteram</i>, acestea urmează a fi revizuite atât din punct de vedere al raportării la legislația națională, precum și din punct de vedere al expunerii urmând a i se atribui un caracter concis și concret. Astfel, la sbp. 2), se va revizui referința la statele membre învecinate”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p> <p>Referința la ”statele membre învecinate” a fost substituită cu ”statele vecine”; o astfel de sintagmă este utilizată la lit.e) alin.(1) art.2 din <i>Legea privind calitatea aerului atmosferic</i></p>
		<p>9. La pct. 24, la referința la „Secțiunea II din anexa nr. 3” atenționăm că Anexa nr. 3 nu are o astfel de Secțiune.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>10. La pct. 27, textul „Tabelul C și Tabelul D” se va substitui cu textul „Tabelele C și D”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>11. Ținând cont că, la pct. 30 se face trimitere la două elemente structurale consecutive, elementele structurale se vor lega prin conjuncția „și”, totodată, se va completa cu textul „și 20”, or, pct. 20 transpune art. 5 alin. (4) la care se face referință la art. 8 din <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> transpus prin pct. 30 din proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>12. La pct. 34, textul „pct. 32 și pct. 33” se va substitui cu textul „pct. 32 și 33” (obiecție similară și la pct. 37).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>13. La Anexa nr. 1 la Regulament: 1) La indicile (1) se va indica <i>Legea</i> prin care a fost ratificată Convenția LRTAP, or, în cazul Republicii Moldova, trimiterea poate fi făcută doar la acte normative naționale. Ținând cont că, prin conținutul său, Ghidul se prezintă a fi un îndrumar metodologic care servește ca suport pentru entitățile vizate în procesul de implementare a măsurilor și sarcinilor trasate, de prevederile acestora nu se poate ține cont în mod obligatoriu la raportarea emisiilor naturale. Totodată, prevederile Ghidului urmează a fi transpuse în legislația națională, or, legislația Uniunii Europene este străină pentru persoanele din Republica Moldova și ei nu sunt obligați să o cunoască (obiecție valabilă și la Anexa nr. 4 la Regulament).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat. Referința cu privire la aderarea RM la CLRTAP a fost inclusă în pct. 2 alin 1) al Regulamentului.</p>

		<p>2) În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Totodată, subliniem că, anexa este element distinct al actului normativ. Prin urmare, abrevierea „LRTAP” se va substitui cu denumirea completă fiind precedată de textul „(în continuare-LRTAP)”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat. Explicarea abrevierii CLRTAP a fost dată în pct. 2 alin 1) al Regulamentului.</p>
		<p>3) La Tabelul C, coloana doua, textul „CDOVnm, CO” se va exclude, or, emisiile enunțate nu sunt indicate în Tabelul C din Anexa I la <i>Directiva (UE) 2016/ 2284</i>. Totodată, se va completa cu textul „NMVOC”.</p>	<p>Nu se acceptă. Abrevierea NMVOC este utilizată în limba engleză. În legislația națională se utilizează COVnm. A se vedea <i>Legea nr. 98/2022</i> și <i>HG nr. 914/2020</i>.</p>
		<p>4) În coloana a patra din Tabelul C se va indica data de raportare la ultima poziție.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>5) La coloana a doua din Tabelul D, abrevierea „BPC” se va substitui cu abrevierea „PCB” astfel cum este indicat în <i>Anexa I la Directiva (UE) 2016/2284</i>.</p>	<p>Nu se acceptă. Abrevierea PCB este utilizată în limba engleză. În legislația națională se utilizează BPC. A se vedea <i>HG nr. 81/2009</i> pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați.</p>
		<p>12. La Anexa nr. 2 la Regulament: 1) <i>Anexa II la Directiva (UE) 2016/2284</i> prevede angajamente naționale de reducere a emisiilor pentru statele membre. Prin Anexa nr. 2 la Regulament, se aprobă angajamente de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici pentru orice an din perioada 2030-2039, pentru orice an după anul 2040. Ținând cont că, prevederile de la Anexa nr. 2 la Regulament vor fi aplicabile începând cu anul 2030, considerăm că este prematur de a aproba angajamentele date la etapa actuală, or, <i>Directiva 2016/2284</i> poate fi modificată/abrogată până la acel moment. Totodată, menționăm că prin proiect Republica Moldova și-a stabilit singură angajamentele, iar pentru statele membre, angajamentele au fost stabilite de Comisia Uniunii Europene. Prin urmare, se va examina suplimentar necesitatea transpunerii <i>Anexei II la Directiva (UE) 2016/2284</i>.</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu prevederile art.32 alin. (5¹) din <i>Legea nr.100/2017</i> cu privire la actele normative, în avizele la proiectul actului normativ, autoritățile publice își expun opinia în privința soluțiilor juridice din domeniile care intră în sfera lor de competență sau care le vizează direct. Angajamentele naționale de reducere a emisiilor se stabilesc în funcție de nivelul de poluare din fiecare stat membru și de capacitatea acestora de a reduce poluanții. Comisia Europeană a aprobat angajamentele</p>

			<p>asumate de către țări prin adoptarea Directivei 2016/2284, dar nu le-a stabilit.</p> <p>Reducerile emisiilor antropice pentru anumiți poluanți atmosferici au fost calculate de către experți tehnici naționali folosind modelul GAINS, pe întreg teritoriul țării, având ca ani de referință 2005 și 2020.</p> <p>În urma analizei scenariilor, experții naționali, în coordonare cu experții Secretariatului Convenției LRTAP, au concluzionat că scenariul cu anul de referință 2020 este cel mai fezabil la nivel național pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor anumitor poluanți atmosferici. Acest scenariu reflectă în mod adecvat capacitatea țării de a gestiona poluarea aerului.</p>
		<p>2) În raportul de expertiză juridică nr. 04/2-5588 din 13.06.2024, Ministerul Justiției a sugerat despre revizuirea și reformularea primului alineat plasat sub denumirea anexei, întrucât are o formulare defectuoasă. Deși autorul a acceptat obiecția enunțată, modificări nu au fost efectuate, prin urmare, obiecția se menține (obiecție valabilă la Tabelele A și B).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>13. La Anexa nr.3 la Regulament: 1) Ținând cont de prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, abrevierea „PNCPA” se va substitui cu denumirea completă.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>2) La pct. 2 alineatul al doilea, textul „pct. 6” se va substitui cu textul „pct. 7”, or, autoritățile sunt menționate la pct. 7 (obiecție valabilă și la Secțiunea B pct. 1).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>3) Având în vedere regulile de tehnică legislativă se va revizui numerotarea A, B, C deoarece este greșită.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>4) La Secțiunea A pct.1 și 2, cuvintele „Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite” se vor substitui cu cuvintele „Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa” astfel cum este indicat la pct. 41 (obiecție valabilă și la pct.2).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>5) Capitolele nu sunt numerotate în ordine consecutivă, or, Capitolul I urmează a fi succedat de Capitolul II și nu de Capitolul III, prin urmare, capitolele se vor renumera.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>6) La pct. 2 sbp. 6): a) Abrevierea „AEM” se va substitui cu denumirea completă. b) La lit. a) coloana a șaptea, textul „ lit. b) pct. 2 sbp. 3) Secțiunea II” se va substitui cu textul „lit. b) pct. 2 sbp. 3) Capitolul III”, or, elementul structural enunțat este indicat în Capitolul III. c) La lit. d), textul „Secțiunea II din anexa nr. 3 la prezentul Regulament” se va substitui cu textul „Capitolul I Secțiunile A, B și C, or, elementele structurale enunțate transpun partea 2 din Anexa III la Directiva 2016/2284 la care se face referință la pct.2.6.4 din <i>Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522</i> transpus prin pct. 2 sbp. 6) lit. d) din Regulament. d) Elementele structurale A, B se vor renumera ținând cont de regulile de tehnică legislativă. La pct. 1, 3, 4 subpunctele se vor însemna cu cifre arabe urmate de o paranteză. e) La Secțiunea B pct.1, cuvintele „primul paragraf” se vor revizui, în sensul utilizării terminologiei naționale. f) La Secțiunea C, reiterăm că secțiunile se numerotează cu cifre arabe, prin urmare, se va revizui, textul „secțiunile A și B” indicat în text.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>7) La pct. 2 sbp. 8) , la referința la Convenția se va indica actul normativ național prin care a fost ratificat (Legea nr. 215/2015).</p>	<p>Se acceptă. Referința cu privire la aderarea RM la CLRTAP a fost inclusă în pct. 2 alin 1) al Regulamentului.</p>
		<p>14. La Anexa nr. 4 la Regulament: 1) Punctele se vor însemna în ordine consecutivă, dar nu de la pct.1 în fiecare capitol.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>2) La Capitolul III pct. 1: a) La sbp. 9), textul „Secțiunea 2 și 3” se va substitui cu textul „Secțiunea 2”, or, Secțiunea 2 transpune art. 5 alin. (1)-(4) din <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> la care se face referință la <i>Partea 4 din Anexa IV la Directiva (UE) 2016/2284</i> transpus prin Capitolul IV din Anexa nr. 4 la Regulament.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		b) La sbp. 10), textul „pct. 6-17” se va substitui cu textul „pct. 9 și 10”, or, punctele enunțate transpun art. 4 alin. (2) din Directiva (UE) 2016/2284 la care se face referință la Partea 3 lit. (g) din <i>Anexa IV la Directiva (UE) 2016/2284</i> .	
		3) La Capitolul III menționăm că, capitolul constituie element de structură complex al actului normativ, motiv pentru care nu poate fi constituit dintr-un singur punct.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		4) La Capitolul IV pct. 1, textul „Capitolul II, Secțiunea 2 și 3” se va substitui cu textul „Capitolul II Secțiunea 2 pct.12-15”, or, pct. 12-15 transpun art. 5 alin. (1) la care se face referință la Partea 4 la Anexa IV la Directiva (UE) 2016/2284.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		5) La pct. 1 sbp. 4), referința la „factorii de emisie semnificativ diferiți care sunt utilizați la determinarea emisiilor provenite de la categorii de surse specifice” se va numerota ca diviziune distinctă, cu renumerotarea în continuare a diviziunii, astfel cum este indicat în Partea 4 din Anexa IV la <i>Directiva (UE) 2016/2284</i> pe care o transpune.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
11.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Aviz nr. 21-03/2181 din 12.07.2024	<p>Menținem obiecțiile formulate în avizul anterior nr. 2024PHG-1944 din 01.07.2024, întrucât autorul nu au prezentat clarificări argumentate.</p> <p>Aviz nr. 2024PHG-1944 din 01.07.2024</p> <p>1. Pe tot parcursul textului este necesar de clarificat semnificația următoarelor sintagme și a termenelor de implementare a cerințelor stabilite a actului normativ prenotat, prin prisma datei de construcție a încăperii; a) „sistemele de adăpostire a animalelor, cu emisii reduse”; b) „reducerea emisiilor generate de adăposturile pentru animale, prin utilizarea unor sisteme despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul”; c) „reducerea emisiilor rezultate din depozitarea gunoiului de grajd în afara adăposturilor pentru animale, prin următoarele metode: pentru depozitele de gunoi de grajd lichid construite după 1 ianuarie 2022, se utilizează sisteme sau tehnici de depozitare cu nivel scăzut de emisii despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 60% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ privind amoniacul, iar pentru depozitele existente cu cel puțin 40%”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p> <p>Prevederile au fost reformulate prin prisma aplicării unor măsuri de stimulare, favorizare sau au fost completate cu sintagma „după caz”, pentru a exclude caracterul imperativ. Referitor la sintagmele utilizate și termenele de implementare a cerințelor privind controlul emisiilor de amoniac, atenționăm că în proiect nu sunt stabilite obligații cu termen specific sau angajamente imperative. Prevederile menționate sunt orientative și se aplică în măsura posibilităților, luând în considerare Codul-cadru de bune practici agricole pentru reducerea emisiilor de amoniac, adoptat în 2014 de CEE-ONU.</p>

			<p>Ministerul Mediului în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare urmează să stabilească un Cod național consultativ de bune practici agricole.</p> <p>Codul național consultativ de bune practici agricole va avea <i>caracter doar consultativ</i> și va favoriza dezvoltarea de noi tehnologii pentru controlul emisiilor de amoniac. În viitor, se preconizează promovarea pe larg a acestor practici.</p>
		<p>2. În anexa nr. 2 din Regulamentul menționat, tabelul A și B nu este clar cum urmează să fie repartizați indicatorii procentuali pe următorii 10 ani (spre exemplu, este stabilită reducerea cu 14% pentru orice an din perioada 2030-2039 iar dacă adunăm 14% la perioada stabilită de 10 ani, reiese că este necesar de redus poluanții cu 140%).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modalitatea de stabilire și atingere a angajamentelor de reducere a emisiilor reglementate este preluată din Directiva (UE) 2016/2284 și este imperativă. La nivel național, am ajustat doar procentul angajamentului în funcție de realitățile naționale. Indicatorii procentuali pentru următorii 10 ani nu sunt repartizați anual, se stabilește un anumit procent care trebuie atins către anul 2039, în comparație cu anul de referință 2020. Pentru fiecare din cei 10 ani, procentul stabilit este același și e corelat cu anul de referință – 2020, nu cu anul precedent raportării. Astfel, procentul de reducere nu se mărește cu fiecare an următor, el rămâne același (de exemplu, 13 % pentru emisiile de SO₂ comparativ cu anul de referință 2020). Pentru a face o claritate în aplicarea indicatorilor de reducere, a fost anexa 2 a fost completată cu fraza explicativă:</p>

			<p>„*Reducerea emisiilor de poluanți cu x % (conform tabelului A și B) comparativ cu anul de referință, nu cu anul precedent celui de raportare, constă în asigurarea menținerii reducerii obținute pentru toată perioada stabilită”.</p> <p><i>(Urmare a conlucrării reciproce s-a ajuns la un consens și acceptarea argumentării prezentate de Ministerul Mediului. Astfel, prin mesajul electronic din 17.07.2024 Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și-a exprimat avizul pozitiv asupra promovării proiectului și lipsa de obiecții și propuneri).</i></p>
		<p>3. În Nota informativă a proiectului, la pct. 5 - Fundamentarea economico-financiară, la primul alineat este menționat că „Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.” iar mai jos, la ultimul alineat este stipulat că „Angajamentele respective sunt stabilite la nivel de țară și nu prevăd careva sarcini concrete pentru agenții economici.”. Tot în textul pct. 5, se menționează „Proiectul propus, fiind un document axat în primul rând pe instituționalizarea funcțiilor de monitorizare a calității aerului atmosferic, cu scopul de a reduce impactul poluanților atmosferici asupra sănătății umane și mediului, nu va avea un impact direct asupra activității de întreprinzător”. Aceste afirmații nu corespund cu cerințele de implementare de către fermierii din sectorul zootehnic a unor sistemele de adăpostire a animalelor, cu emisii reduse și utilizarea de sisteme sau tehnici de depozitare cu nivel scăzut de emisii de amoniac cu cel puțin 60% iar în cazul depozitelor cu cel puțin 40% iar în cazul adăposturilor de animale, utilizarea unor sisteme despre care s-a demonstrat că reduc emisiile de amoniac cu cel puțin 20% în comparație cu metoda de referință descrisă în documentul orientativ. Toate aceste prevederi reprezintă costuri de implementare, care vor fi suportate de către agenții economici din sectorul zootehnic, și care ulterior se vor regăsi în prețul de vânzare a produselor agro-alimentare de origine animalieră. Pe de altă parte, mai sus se vorbește despre un raport informativ de inventariere nefiind clar</p>	<p>Se acceptă parțial. Nota informativă a fost modificată.</p> <p>Prevederile menționate sunt orientative și se vor aplica în măsura posibilităților, luând în considerare Codul-cadru de bune practici agricole pentru reducerea emisiilor de amoniac, adoptat în 2014 de CEE-ONU. Codul național consultativ de bune practici agricole va avea caracter doar consultativ și va favoriza dezvoltarea de noi tehnologii pentru controlul emisiilor de amoniac.</p> <p>Codul național consultativ de bune practici agricole va fi un document de tip „Ghid” stabilit de către Ministerul Mediului în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.</p>

descrișă ce presupune acest raport și care va fi procedura de inventariere, prin intermediul căruia anume se prevede procedura de intervenție directă în activitatea economică a fermierului, și în mod special, în procesul de creștere a animalelor și produselor de origine animalieră, obținute de la acestea.

Regulamentul propus spre aprobare nu impune obligații imperative pentru agenții economici. În Anexa nr. 3 este prevăzută doar **metodologia** elaborării programelor naționale de control al poluării atmosferice, care conține cerințe pentru acest document de politici. Proiectul actual cuprinde doar cerințe pentru elaborarea Programului, prin care se intenționează favorizarea acțiunilor de reducere a unor poluanți, însă nu se impun norme imperative.

Referitor la elaborarea **raportului informativ de inventariere**, aceasta este o procedură care deja se aplică, odată cu ratificarea Convenției CLRTAP (1995) de către RM, și prevede descrierea mecanismului de inventariere a poluanților monitorizați la nivel național, estimarea prognozelor și descrierea acțiunilor planificate pentru îmbunătățirea calității aerului.

Raportul informativ de inventariere este elaborat anual de către Agenția de Mediu. Ministerul Mediului raportează anual inventarul și raportul informativ de inventariere al emisiilor de anumiți poluanți atmosferici, specificate la pct.28, conform obligațiilor asumate în cadrul Convenției LRTAP.

Proiectul nu impune obligații noi pentru mediul de afaceri.

(Urmare a conlucrării reciproce s-a ajuns la un consens și acceptarea

			<i>argumentării prezentate de Ministerul Mediului. Astfel, prin mesajul electronic din 17.07.2024 Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și-a exprimat avizul pozitiv asupra promovării proiectului și lipsa de obiecții și propuneri).</i>
12.	Ministerul Sănătății Aviz nr. 09/2744 din 12.07.2024	La Capitolul III. Inventarierea emisiilor și monitorizarea impactului poluării atmosferice, denumirea Secțiunii a 2-a va avea următorul cuprins: ”Monitorizarea impactului poluării atmosferice asupra ecosistemelor și sănătății publice”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Suplimentar, Capitolul III, Secțiunea a 2-a se completează cu două puncta cu următorul cuprins: 35. În scopul diminuării emisiilor de (PM), cât și a altor poluanți climatici de scurtă durată și a protecției sănătății publice, se interzice utilizarea deșeurilor menajere și industriale nocive pentru încălzire în sectorul rezidențial în perioada rece a anului. 36. Se interzice prepararea alimentelor la foc deschis în zona blocurilor rezidențiale (apartamente) și a caselor de locuit, cât și în apropierea altor construcții și plantații, în limitele distanței de siguranță la foc (15 m).	Nu se acceptă. Domeniul de aplicare al Regulamentului este stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor atmosferice antropice la nivel național și aplicarea unor măsuri de reducere prin elaborarea Programului național de control al poluării atmosferice. În conformitate cu prevederile art.32 alin. (5 ¹) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în avizele la proiectul actului normativ, autoritățile publice își expun opinia în privința soluțiilor juridice din domeniile care intră în sfera lor de competență sau care le vizează direct. În conformitate cu tehnica legislativă națională, normele care impun anumite interdicții în reglementarea raporturilor juridice sunt stabilite exclusiv prin legi și nu prin acte secundare. Propunerile normative înaintate prin pct. 34 și 35 cu privire la deșeurile

			<p>menajere și industriale nocive, utilizate pentru încălzire în sectorul rezidențial, precum și prepararea alimentelor la foc deschis în zona blocurilor rezidențiale nu se încadrează în domeniul de aplicare al Regulamentului propus spre aprobare, acestea fac obiectul Regulamentului privind incinerarea și coincinerarea deșeurilor aprobat prin HG nr. 205/2023, care prevede și aplicarea de restricții pentru incinerarea și coincinerarea deșeurilor (capitolul II), autorizarea și controlul. Respectiv propunerile MS vor fi transmise colegilor din cadrul MM pentru a fi luate în considerare la modificarea/ajustarea HG nr. 205/2023.</p> <p><i>(Urmare a conlucrării reciproce s-a ajuns la un consens și acceptarea argumentării prezentate de Ministerul Mediului. Astfel, prin mesajul electronic din 17.07.2024 Ministerul Sănătății și-a exprimat avizul pozitiv asupra promovării proiectului și lipsa de obiecții și propuneri).</i></p>
<p>13.</p>	<p>Centrul Național Anticorupție Aviz nr. 06/2/12781 din 01.08.2024 (EHG24/9880 din 01.08.2024)</p>	<p>pct.3 subpct.2) lit.b) din anexa nr.3 2) Măsuri de reducere a emisiilor pentru controlul emisiilor de particule fine în suspensie și de negru de fum b) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare stabilește, după caz, un Cod național consultativ de bune practici agricole pentru gestionarea adecvată a reziduurilor din recolte, pe baza următoarelor metode: Obiecții: Modul de formulare a sarcinii Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, potrivit căreia autoritatea publică este responsabilă de elaborarea</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

	<p>unui Cod național consultativ de bune practici agricole pentru gestionarea adecvată a reziduurilor de recolte, este descris echivoc și permisiv, or utilizarea sintagmei „după caz”, oferă discreție autorității publice de a decide asupra necesității de elaborare a actului consultativ și, respectiv, de a se eschiva de la realizarea sarcinii.</p> <p>Totuși, în lipsa unor condiționalități ce ar contribui la determinarea necesității de elaborare a codului consultativ, se constată că autoritatea publică ar putea interpreta, că nu este necesar a fi elaborat actul menționat.</p> <p>Subliniem că rolul unui regulament este de a stabili reguli și proceduri clare care trebuie respectate pentru a asigura ordinea, coerența și eficiența în desfășurarea activităților și procedurilor administrative. Prin urmare, descrierea ambiguă a sarcinilor autorităților publice reprezintă un impediment în realizarea corespunzătoare a prevederilor actelor normative.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă, excluderea expresiei „după caz” pentru a stabili clar că Ministerul are sarcina de a elabora Codul național consultativ de bune practici agricole pentru gestionarea adecvată a reziduurilor din recolte, fie stabilirea clară a condițiilor care determină necesitatea actului consultativ.</p> <p>Totodată, în vederea sporirii clarității normei, se recomandă a substitui lexemul „stabilește” cu cuvântul „aprobă”.</p>	
--	--	--

Ministru

Sergiu LAZARENCO